

Allegans suam turpitudinem
non est audiendus.

Ex malitia nemo commodum
habere debet.

Qui parciit nocentibus, innocentes punit.

Nemá být slyšen ten, kdo se dovolává
vlastní hanebnosti.

Ze zlomyslnosti nikdo nemá mít
prospěch.

Kdo šetří viníky, trestá nevinné.

*sdružení
pro ochranu práv dětí, rodičů a prarodičů*

Výbor pro práva dítěte Rady vlády pro lidská práva

Senát Parlamentu ČR - Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice; Podvýbor
pro lidská práva a rovné příležitosti

27. 11. 2013

Podnět ve věci

Porozvodová péče o děti: právo dětí na oba rodiče

Zpracovatelé:

Luboš Patera, Luboš Mezsner, Ing. Jiří Vodička, Tomáš Rychtecký

Východisko:

Usnesení vlády ČR ze dne 10. listopadu 2004 č. 1108 k podnětu Rady vlády České republiky pro lidská práva k zajištění práva dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči: „*Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí a místopředsedovi vlády a ministru spravedlnosti průběžně provádět ve smyslu podnětu uvedeného v bodě I tohoto usnesení opatření směřující k zajištění práva dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči...“.*

Stav v ČR po 10 letech:

- problematika výchovy dětí po rozchodu a rozvodu rodičů se v populaci stává již většinovým jevem
- na základě pověr a předsudků přetrvává systémová a systematická diskriminace otců v porozvodové výchově a dětí v právu na výchovu oběma rodiči (2004 – 90,10% dětí svěřeno matkám, 7,12% otcům; 2012 – 83,40% dětí matkám, 7,40% otcům /statistická data jsou používaným důkazním prostředkem o např. platové diskriminaci žen, jejich zastoupení v řídicích orgánech ekonomických subjektů apod./)
- od roku 2007 odsuzuje Evropský soud pro lidská práva (ESLP) český „právní“ stát pro porušení práva na rodinný život v jednotlivých případech (jde o pověstnou špičku ledovce charakterizující obecný stav)
- od roku 2009 Ústavní soud ve svých rozhodnutích vytýká obecným soudům nelegitimní a nelegální kladení překážek střídavé péči (opět jde o špičku ledovce), viz např. rozhodnutí ve věcech III. ÚS 1206/09, I. ÚS 266/10, III. ÚS 1486/10, I. ÚS 2661/10 a další
- JUDr. Pavel Rychetský, předseda Ústavního soudu, Česká televize 12. 4. 2010: "V soudní judikatuře **přetrvává taková pověra, že vhodnějším a lepším pro výchovu dětí zejména útlého věku je zásadně matka. Zákon a mezinárodní úmluvy však říkají něco jiného. Říkají: **Oba rodiče mají stejná rodičovská práva, jsou si rovni. Není možné jednoho z nich, dokonce jen na základě pohlaví, preferovat.****"
- k tolerování rozvodové patologie namířené proti otcům utěšeně přibývá matek zavržených popuzenými dětmi (ESLP 2011 – Prodělalová vs. ČR, porušení práva na rodinný život; opět jde o špičku ledovce)
- 2012 – pokus Ministerstva spravedlnosti o legalizaci protiústavní nevěřejnosti soudních jednání ve věcech péče o nezletilé; odmítnuto Legislativní radou vlády
- 2012 – Ministerstvo práce a sociálních věcí tzv. "Průběžnou informací k zahájení správního řízení o výchovném opatření podle § 43 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve spojení s § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí" č. j. 2012/15816-214 ze dne 21. 2. 2012 metodicky vede(!) podřízené orgány k sabotáži výchovných opatření jako prvku sociálně – právní ochrany dětí, popírá přitom dispoziční zásadu, na které stojí civilizované právo od dob starého Říma
- přetrvává vysoce selektivní a diskriminační složení a obsah agendy všech „antidiskriminačních“ komisí a dalších orgánů; pod záštitou státních orgánů je navíc šířena protimužská a protiotcovská nenávist a jsou oficiálně dehonestovány prootcovské aktivity či jejich představitelé (viz např. Zápis z jednání Pracovní skupiny muži a rovnost žen a mužů konané dne 7. září 2012 na MPSV: „**M. Fafejta se zabývá otázkami otcovství, střídavé péče, syndromem zavrženého rodiče, opatrovnickými soudy a OSPODy. Otázka střídavé péče se seriózně neřeší, proto by chtěl otevřít toto téma. Neboť mnoho mužů zbytečně končí v radikálních otcovských organizacích.; L. Sedláček se zabývá otcovstvím, sexuálními identitami a otázkami zdraví. Pracuje jako psycholog u Policie ČR. Zajímá se o pečující otcovství a střídavou péči. Rovněž uvedl,**

že je třeba téma střídavé péče otevřít seriózně, aby nezazníval pouze silný hlas agresivních mužských skupin.“

- státním rozpočtem dotovaná účelově a jednostranně zaměřená propaganda (agresivní a radikální?) přeháněného domácího násilí znemožňuje jakoukoliv racionální a kvalifikovanou diskusi o nutných změnách v řešení porozvodové výchovy

Některé aktivity „radikálních otcovských organizací“ a „agresivních mužských skupin“ v téže době:

- petici na podporu střídavé péče podepsalo během 17 dní ve 13 českých městech a slovenské Bratislavě **2 853 signatářů**, z toho **1 706 žen**, tedy více než polovina!
- petici za rodičovskou rovnoprávnost podepsalo **580 signatářů**
- 2006 – podíl na organizaci semináře v Justiční akademii za účasti zahraničních hostů, m. j. Jürgena Rudolpha, tvůrce tzv. Cochemského modelu (viz dále)
- 2009 – organizace semináře o střídavé péči ve spolupráci s Královéhradeckým krajem a na základě požadavku vlády ČR za účasti Jürgena Rudolpha
- 2009 – organizace semináře „*Rodinné právo v rekodifikovaném občanském zákoníku*“, v Poslanecké sněmovně za účasti Jürgena Rudolpha
- 2010 – podíl na organizaci mezinárodní konference "*Nové evropské trendy v péči o děti po rozvodu rodičů*", pořádané pražským magistrátem za účasti hostů z Německa, Švýcarska, Portugalska a Francie; překlad knihy Jürgena Rudolpha *Jsi moje dítě* do českého jazyka (jsou v ní výstižně popsány jednoduché principy změny paradigmatu)
- 2013
 - seminář „Setrvalé problémy opatrovnického soudnictví“ v Poslanecké sněmovně
 - podíl na organizaci veřejného slyšení „*Porozvodová péče o děti: právo dětí na oba rodiče*“ v Senátu Parlamentu ČR. Z usnesení Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice:

Výbor žádá

- *příslušné státní orgány, především Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí a orgány justiční, aby v rámci svých kompetencí*

- *důsledněji uplatňovaly Úmluvu o právech dítěte (sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb.), Evropskou úmluvu o výkonu práv dětí (54/2001 Sb. m. s.), Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000, a další předpisy mezinárodního práva a práva EU upravující práva dítěte a práva rodičů, zejména pokud jde o právo dítěte znát své rodiče a užívat jejich péče a právo rodičů pečovat o dítě a být s dítětem ve styku,*

- *zvýšily informovanost a odbornou způsobilost opatrovnických soudců, soudních znalců a pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí a přijaly opatření nezbytná k posílení osobní odpovědnosti soudců,*

- *využily zkušeností ze sousedních zemí ke zlepšení české soudní praxe v oblasti opatrovnictví (např. tzv. „Cochemského modelu“, který je založen na vzájemné spolupráci zúčastněných stran směřující k omezení konfliktu a včasnému dosažení dohody),*

- *stanovily povinnost soudu nařídit rodičům setkání s mediátorem, pokud se neshodnou na úpravě péče o nezletilé dítě, a současně povinnost rodičů uhradit náklady mediace v případě, že neuzavrou mediační dohodu,*

- *jednoznačně upravily metodiku určování výše výživného (včetně jeho spodní a horní hranice) a stanovily povinnost soudu se touto metodikou řídit a případné odchýlení řádně odůvodnit (podobně jako v*

Německu, kde je za účelem sjednocení judikatury ve věci určování přiměřeného výživného vydávána např. tzv. „Düsseldorfská tabulka“),

- sankce za zanedbání povinné výživy upravily a uplatňovaly tak, aby to nepůsobilo újmu vyšší, než je nezbytné nutné k dosažení jejich účelu, a nevedlo k ne hospodárnému nakládání s veřejnými prostředky,
- zajistily, aby o poměrech, péči a podílu obou rodičů na výchově bylo rozhodováno ve lhůtě přiměřené zájmu dítěte, nejpozději do 3 měsíců od podání návrhu, aby přitom nebylo opomíjeno procesní právo dítěte na informace a slyšení jeho názoru a aby dítěti byla dána možnost realizovat jeho práva samostatně, je-li to v jeho zájmu,
- podporovaly rovné zastoupení organizací prosazujících práva dětí a práva rodičů v poradních orgánech a umožnily jim zapojit se do připomínkových řízení, která probíhají v rámci přípravy nových právních předpisů;

Výbor pověřuje

- místopředsedkyni výboru, senátorku Evu Sykovou, aby s obsahem tohoto usnesení seznámila dotčené orgány a zástupce petentů,
- *Podvýbor pro lidská práva a rovné příležitosti, aby se ve spolupráci s petenty zabýval přípravou legislativních změn ve smyslu výše uvedených doporučení.*

Předmětem a cílem všech výše zmíněných občanských aktivit byla vždy ušlechtilá snaha o pozitivní a společensky prospěšné změny s konkrétními racionálními návrhy a podněty!

Stav a vývoj v téže době v některých zemích:

- **2002 – Francie:** novela rodinného práva, uzákonění střídavé péče, změna terminologie, aby lépe vystihovala důležitost podílu obou rodičů na výchově (současný podíl střídavé péče 19 % - jde o objektivní kritérium, jímž lze hodnotit posun k zajištění práva dětí na výchovu oběma rodiči; v ČR po patnácti letech je to 8%)
- **2008 – Portugalsko:** reforma rodinného práva s těmito zásadami: *Harmonický vývoj dítěte nutně závisí na obou rodičích, žádný z nich nemůže nahradit druhého ve funkci (roli), která přísluší pouze jemu. Je třeba podporovat aktivní spoluzodpovědnost obou rodičů za výchovu dětí; Je nutné zajistit stabilní a hluboké citové vazby dítěte s oběma rodiči, navzdory jejich rozchodu, rozvodu.*
- **2010 – Slovensko:**
 - uzákoněna střídavá péče (již v roce 2012 podíl střídavé péče u některých soudů až 30%!)
 - metodika Úřadu práce, sociálních věcí a rodiny: Interná norma č. IN – 014/2012 s těmito zásadami: „... *najmä napĺňanie potreby istoty a bezpečia vyplývajúce z budovania citových väzieb a interpersonálneho vzťahu dieťaťa k obom rodičom...*“; „... *z hľadiska uspokojovania potrieb dieťaťa je osobitne významná bezpodmienečná starostlivosť a výchova dieťaťa obidvomi rodičmi...*“; „... *orgán SPODaSK vedie rodičov k tomu, aby uvažovali o striedavej osobnej starostlivosti o dieťa ako o prvej možnosti porozvodovej, porozchodovej starostlivosti...*“
- **Nový Zéland:** rozsáhlá informační a publikační aktivita vlády směrem k rodičům a dětem, obsahující informace a doporučení týkající se eliminace negativních průvodních jevů rozchodu rodičů
- **2002 – Německo:** závěrečná zpráva Spolkového ministerstva spravedlnosti o obsáhlém výzkumu k realizaci nových úprav německého rodinného práva. Výsledky výzkumu

dávají jednoznačné odpovědi: **čím větší je podíl obou rodičů na výchově dětí po rozvodu, tím je to pro všechny lepší – pro děti, rodiče i státní orgány, které nemusí řešit tolik porozvodových konfliktů; kromě jiného i otcové pak radostněji platí výživné, aniž by museli být kriminalizováni!**

- **Německo a další země:** 20 let šíření a využívání tzv. Cochemského modelu, tedy jednoduché změny přístupu soudů a dalších profesí zabývajících se porozvodovou výchovou s obrovskými pozitivními výsledky; tvůrce tohoto přístupu, soudce Jürgen Rudolph se v ČR opakovaně účastnil seminářů a konferencí, jeho kniha *Jsi moje dítě*, v níž jsou výstižně popsány jednoduché principy změny paradigmatu, byla v českém překladu vydána pražským magistrátem..., **to vše bez dalšího zájmu příslušných českých orgánů!**
- **Rakousko, Německo, Francie:** racionální způsoby stanovování výživného na základě obvyklých životních nákladů dítěte dle celorepublikových statistických údajů za pomoci závazných metodických pokynů k tabulkám výživného vydávaných Nejvyšším soudem nebo Ministerstvem spravedlnosti.

Navrhovaná opatření:

1. Tříslovná novelizace občanského soudního řádu podle vzoru slovenské úpravy, k níž došlo v roce 2011:

- „§ 76
odst. 1- Předběžným opatřením může být účastníkovi uloženo zejména, aby
a) platil výživné v nezbytné míře;
b) odevzdal dítě do péče druhého z rodičů, **do střídavé péče**, nebo do péče toho, koho označí soud;
c)“

I když ani současné znění citovaného ustanovení soudům nebrání v předběžném opatření o střídavé péči (viz např. usnesení Obvodního soud pro Prahu 4 sp. zn. 14 Nc 526/2010-590 ze dne 2. října 2012), přidání této možnosti mezi zákonem uváděné příklady by jistě zkosnatělou praxi více motivovalo...

2. Úprava lhůt pro rozhodování o výchově nezl. dětí v občanském soudním řádu

„Standardní“ a „normovaný“ postup soudů v řízení o výchovu nezl. dětí spočívá v toleranci faktického vyřazení otce z výchovy dětí svévolí matky. Je-li v této situaci podán otcem návrh na předběžné opatření (viz také bod 1.), je soudy zamítán pod záminkou, že předběžným opatřením nelze předjímat konečné rozhodnutí ve věci; pokud naopak návrh na předběžné opatření podá matka, která u sebe dítě neoprávněně zadržuje, soudy kupodivu(?) vždy rozhodnou tak, že „*dítě se odevzdává do péče matky*“(?), která pak úspěšně a i dlouhodobě brání jakémukoliv výraznějšímu podílu otce na výchově. Tím soud nastolí již od počátku řízení kýžený stav, které posléze (i po několika letech laxního soudního řízení) kupodivu(?) stvrdí rozsudkem se zdůvodněním, že nelze měnit poměry. Stanovením lhůt pro rozhodování o výchově nezl. dětí by

tomuto rozšířenému účelovému postupu zabraňovalo a představovalo by zvýšení právní jistoty dětí i rodičů při ochraně jejich práv na rodinný život...

3. Jednovětná novelizace Vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy:

„§ 2
odst. 3 - Ve věcech péče o nezletilé předsedové soudů v rozvrhu práce zajistí, aby obsazení senátů a přidělování věcí samosoudcům a senátům respektovalo zásadu paritního zastoupení mužů a žen.
Dosavadní odst. 3 se přečísluje na odst. 4.“

Paritní zastoupení rozhodujících orgánů je základní zásadou politiky rovných příležitostí Evropské unie. Aktuálně Evropská komise prosazuje 40% žen v řídicích orgánech soukromých firem! U českých soudů ovšem věci péče o nezletilé soudí především soudkyně, nikoliv soudci – nepoměr je přibližně 34:1 (podle rozvrhů práce z roku 2006). Tento požadavek, obsažený již v peticích z let 2005 a 2007 (2 853 signatářů), Ministerstvo spravedlnosti setrvale přehlíží...

4. Novelizace advokátního tarifu, aby umožňoval jednorázovou paušální platbu "za případ"

Stupňování sporů o výchovu dětí mezi rodiči je významně ovlivňováno i ekonomickým zájmem advokátů na „prodávání úkonů“ zastupujícím účastníkům. Doplnění možnosti sjednat kromě tarifní nebo smluvní odměny i paušální platbu klienta advokátovi za „případ“, by vedlo k motivaci advokátů případy uzavírat dohodou rodičů o výchově a dalších sporných otázkách, což je v souladu s principy Cochemského modelu. Ekonomické nástroje jsou běžnou součástí regulace lidského jednání...

5. Změna terminologie – místo „úpravy styku“ používat „úpravu podílu na výchově“

Dosavadní znění § 27 zákona o rodině:

- (1) Dohoda o styku rodičů s dítětem nepotřebuje schválení soudů.
- (2) Soud však styk rodičů s dítětem upraví, vyžaduje-li to zájem na jeho výchově a poměry v rodině. Bránění oprávněnému rodiči ve styku s dítětem, pokud je opakovaně bezdůvodné, je považováno za změnu poměrů, vyžadující nové rozhodnutí o výchovném prostředí.
- (3) Jestliže je to nutné v zájmu dítěte, soud styk dítěte s rodičem omezí nebo jej i zakáže.
- (4) Vyžaduje-li to zájem dítěte a poměry v rodině, může soud upravit styk dítěte s prarodiči a sourozenci.

Totéž ustanovení po změně terminologie:

- (1) Dohoda o **podílu rodičů na výchově dítěte** nepotřebuje schválení soudů.
- (2) Soud však **podíl rodičů na výchově dítěte** upraví, vyžaduje-li to zájem na jeho výchově a poměry v rodině. Bránění oprávněnému rodiči v **podílu na výchově dítěte**, pokud je opakovaně bezdůvodné, je považováno za změnu poměrů, vyžadující nové rozhodnutí o výchovném prostředí.
- (3) Jestliže je to nutné v zájmu dítěte, soud **podíl rodiče na výchově dítěte** omezí nebo jej i zakáže.
- (4) Vyžaduje-li to zájem dítěte a poměry v rodině, může soud upravit styk dítěte s prarodiči a sourozenci.

Navržená **změna terminologie** stávajícího právního institutu „úpravy styku dítěte s rodiči“ **by lépe vyjádřila veřejný zájem na zachování výchovného vlivu obou rodičů i po rozvodu manželství a zvýraznila význam oboustranné rodičovské výchovy a péče pro zdravý vývoj dítěte** v souladu s článkem 32 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje rodičům péči o dítě a jeho výchovu, nikoliv pouhý styk s ním (např. letmý několikaminutový styk po dlouhé době, navíc v nepřátelsky se projevujícím prostředí, jednostranný telefonický styk, resp. marné pokusy o něj, písemný styk prostřednictvím neochotných úřadů apod.; zatímco každý odsouzený zločinec ve vězení má přímo zákonem garantovány tři hodiny měsíčně na setkání se svými blízkými, rozsudkem č. j. 30Co 578/2012 – 874 ze dne 9. 10. 2013 povolil Krajský soud v Praze naprosto bezúhonnému otci napsat své dceři jeden e-mail za měsíc!!!).

Styk rodičů s dítětem – tedy alespoň částečná výchova a péče o dítě v tuto dobu –, je bezesporu nejen právem, ale i povinností každého rodiče. Plnění této povinnosti není dosud vždy kvalitním „druhým“ – nikoliv druhořadým! – rodičům umožňováno, a to i zásluhou liknavého a přezíravého přístupu soudů a orgánů sociálně-právní ochrany dětí k řádnému zajišťování potřeb a práv dítěte. Uvedená změna terminologie se zřetelným smyslem právní úpravy by proto vedla nejen rodiče, ale také příslušné orgány k žádoucímu jednání, opět ve smyslu naplnění závazku státu **vynaložit veškeré úsilí k tomu, aby byla uznána zásada, že oba rodiče mají společnou odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte** (čl. 18 Úmluvy o právech dítěte). Nepůsobila by komplikace ani z hlediska soudní praxe, viz příklad rozsudku soudu:

„Nezletilá Jana A. se svěřuje do výchovy matky.

Otec je oprávněn a povinen podílet se na výchově nezletilé každý sudý týden v roce vždy od pátku 16.00 hodin do neděle 18.00 hodin, každý lichý týden v roce vždy v pondělí, středu a čtvrtek od 14.00 hodin do 19.00 hodin.

Dále v době jarních školních prázdnin každý sudý rok od“ atd.

Zdůraznění významu rodičovské úlohy ve výchově dětí by bylo rovněž posíleno i významovým rozlišením „podílu rodiče na výchově dítěte“ a „styku dítěte s prarodiči, event. sourozenci“, který upravuje odst. 4 zmíněného § 27 zákona o rodině.

Stejným způsobem by bylo možné upravit i rodinné právo v rekodifikovaném občanském zákoníku, s platností od roku 2014, když i on bude předmětem četných novelizací, jako jiné právní předpisy...

Výše uvedený příklad rozhodnutí soudů o výchově by samozřejmě mohl být používán v praxi i bez změny terminologie v zákoně, neboť soud svým rozsudkem upravuje „svěření dítěte do výchovy“, nikoliv „do styku“ (Jak trefně vynalezl jeden tatínek: „*Nejsem žádný stykač.*“)...

6. Výživné; náhradní výživné

Podle dosavadní úpravy výživného (§ 96 zákona o rodině) soud přihlíží k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i ke schopnostem, **možnostem** a majetkovým poměrům povinného. Tato právní konstrukce, vzniklá před 50 lety(!) v naprosto odlišných ekonomických a pracovních podmínkách, při nivelizovaných platech a plné zaměstnanosti, vytvořila tzv.

potencialitu příjmů povinného. Takže pokud v současnosti otec jako plátce výživného dosáhne v jednom období dosavadní maximum svých příjmů, aby pak v dalším období čelil např. snížení těchto příjmů po propuštění nebo i dlouhodobé nezaměstnanosti v éře globální ekonomické krize(!), soudy stále vycházejí z jeho domnělého potenciálu dosahovat stále příjmů původních, aniž by vzaly do úvahy ekonomickou realitu. To je po čtvrtstoletí od zásadního společenského a ekonomického převratu naprostý anachronismus!

Tak jako v jiných zemích **je proto třeba při stanovení výživného racionálně vycházet** nikoliv z účelových domněnek doživotně statisícovými platy zajištěných soudců a soudkyní (kteří přirozeně „hladovým nevěří“), ale **zejména z reálně dosahovaných příjmů povinného rodiče a z obvyklých životních nákladů dítěte dle celorepublikových statistických údajů.** Poslední výzkum byl proveden Českým statistickým úřadem asi před 10 lety, proto je třeba tyto údaje aktualizovat.

Zákon o rodině upravuje vyživovací povinnost pouze v obecné rovině, proto je třeba naplnit čl. 4 LZPS přijetím zákona o výživném a posílit tak právní jistoty nezaopatřených dětí.

Článek 4

(1) Povinnosti mohou být ukládány **toliko na základě zákona** a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

(2) Meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod (dále jen "Listina") upraveny pouze zákonem.

(3) Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky.

(4) Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro jaké byla stanovena.

Přijetím zákona o výživném by již o výživném nemusely rozhodovat soudy, což by kromě odstranění stresující zátěže rodičů přineslo obrovské úspory ze státního rozpočtu a tyto prostředky by mohly být použity na náhradní výživné sociálně potřebným dětem, jejichž rodiče si řádně neplní vyživovací povinnost.

Náhradní výživné

Při vymáhání výživného musí být v první řadě důsledně využívány prostředky civilního práva – výkon rozhodnutí. Primárním úkolem je vymožení dlužného výživného, to však nesmí vést k ekonomické likvidaci povinného skrze náklady exekučního řízení, neboť se tím vytváří nepřiměřený sankční následek, který zatěžuje povinného a snižuje tím jeho schopnost se dále podílet na výživě dítěte. Náklady na vymáhání dlužného výživného by tedy měl z větší části nést stát (např. **ve Francii je výživné vymáháno prostřednictvím finančních úřadů a náklady nese oprávněný**).

Užití trestního práva v případě neplnění výživného by podle zásady subsidiarity trestní represe mělo být skutečně až krajním prostředkem.

Trestní zákoník:

§ 12 Zásada zákonnosti a zásada subsidiarity trestní represe

(2) Trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.

Dosavadní praxe však ukazuje, že věznění pro společnost nijak nebezpečných neplatičů výživného je asociálním mrháním peněz ze státního rozpočtu, kdy náklady na jednoho vězně činí 30 000,- Kč měsíčně (ke kterým je nutno připočítat i nemalé náklady na trestní řízení), přičemž potřebné děti stále zůstávají odkázány pouze na výživu od jednoho z rodičů (nejčastěji matky). Zpřísnění znaků trestného činu zanedbání povinné výživy a zdvojnásobení trestů novým Trestním zákoníkem mělo zcela opačný efekt, kdy od roku 2010 došlo ke zdvojnásobení počtu uvězněných osob za tento trestný čin. Jak ukazují zkušenosti ze Slovenska, ani jiné formy trestní represe (zabavování řidičských průkazů) nepřinášejí zásadní zlepšení platební morálky povinného rodiče, přičemž i zde státu vznikají značné náklady a lze očekávat, že dojde ke zvýšení počtu odsouzených za trestný čin maření úředního rozhodnutí.

Ekonomicky levnějším a hlavně účelnějším řešením je náhradní výživné placené státem, kdy jen z nákladů na jednoho uvězněného neplatiče výživného by bylo možné uspokojit až deset potřebných dětí ve výši současného průměrného výživného (cca 2 800,- Kč).

V příloze je návrh zákona o výživném, který vychází z metodických pravidel vyspělých právních států (Rakousko, Německo, Francie) pro určování výživného a je upravený pro specifika České republiky...

7. Znalecké posudky v rozhodování soudů o výchově

- **výběr znalců** pro jednotlivé případy by se měl řídit obecně platným **náhodným systémem upraveným v rozvrhu práce** (další několikaslovná novelizace), jako např. přidělování věcí jednotlivým soudcům, nikoliv aby si soudce subjektivně vybíral znalce podle toho, jaký požaduje závěr posudku, jak je v praxi zavedeno (vyhlášená dvojice znalců Kocourková – Koutek „naseká“ podle informací Městského soudu v Praze každoročně 80 až 110 posudků, k tomu má plný pracovní úvazek /Koutek je primářem/ a oba učí na vysoké škole; jaká je pak úroveň jejich šablonovitých posudků?!); možná by byla i jednoduchá úprava občanského soudního řádu podle obdobné úpravy ustanovování obhájce ex offio z abecedně uspořádaného pořadníku vedeného soudem (§ 39 trestního řádu)
- **zadání** by nemělo obsahovat otázky typu "který rodič je lepší", neboť to zákonitě vede k soupeření rodičů a k úřednímu vytěšňování toho "horšího" z výchovy dítěte (**jeden z principů Cochemského modelu**)
- v posudcích by znalci měli zjišťovat pouze to, zda rodiče jsou výchovně způsobilí, nikoliv to, zda jeden z nich je „lepší“,
- neměli by se v posudcích soustřeďovat jen na diagnostiku, ale měli by při práci s posuzovanými osobami spolu s nimi hledat nejvhodnější řešení porozvodové výchovy (**další z principů Cochemského modelu**)
- posudek by měl obsahovat rozbor osobnostních charakteristik rodičů z hlediska jejich prospěšnosti pro dítě (**každý rodič může svému dítěti dát něco dobrého**; pro dítě je

důležité, aby se matka a otec doplňovali, nikoliv, aby jeden z nich byl z výchovy vytěsněn)

Otázkami znaleckých posudků se komplexně zabýval Nejvyšší soud ČSR ve stanovisku Cpj 161/79, [R 1 /1981 civ.], tedy před více než třiceti lety; výše uvedené principy by se mohly stát součástí jeho aktualizace v rámci zákonem vyžadované úlohy Nejvyššího soudu ČR při sjednocování soudní praxe...

8. Vytištění informačních materiálů pro rodiče i děti a jejich volná distribuce u soudů a na OSPOD

Popis situace, upozornění na rizika pro zdravý vývoj jejich dítěte, popis činnosti jednotlivých profesí, které jim mohou pomoci situaci řešit s návodem, jaké konkrétní služby a jakým způsobem prováděné, mají rodiče požadovat, důraz na výhodnost smírného řešení – viz např. publikace vlády Nového Zélandu.

Nástěnky a odkládací plochy orgánů sociálně-právní ochrany dětí jsou zavaleny kvanty reklamních materiálů státních a soukromých subjektů podnikajících v domácím násilí a pěstounské péči, mohou tedy obsahovat i potřebné informace pro racionální řešení porozvodové výchovy dětí...

9. Pozornost Cochemskému modelu bez osobní a systémové averze a předsudků

- ČR: Výbor pro práva dítěte 14. 9. 2012: debata o Cochemském modelu zneužitá k prosazování **protiústavní** neveřejnosti soudních jednání a **protiústavních** tzv. asistovaných styků (= pro otce stejný režim jako pro odsouzené zločince ve věznicích!)
- Slovensko 2013: Dohoda Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny s Jürgenem Rudolphem o další spolupráci při profesním vzdělávání soudců a sociálních pracovníků i na ověřování Cochemského modelu v pilotním projektu!

Společenské problémy jsou přirozenou součástí života lidí ve společnosti, důležitý je **racionální** přístup k jejich řešení. Cochemský model výrazně redukuje rozvodové patologie a je to osvědčený prostředek k humanizaci opatrovnického soudnictví. Vyžaduje ovšem změnu myšlení, změnu paradigmatu celého "rozvodového systému", tedy důvěru v **oba** rodiče a jejich schopnosti i dobré úmysly!.

Takto pracující soud v rodičích nehledá, resp. nevyrábí vítěze a poraženého ve válce o dítě, ale aktivně je vede k uchování jejich společné zodpovědnosti za budoucí výchovu společného dítěte i po rozvodu a rozchodu. K tomu aktivně využívá a vyžaduje spolupráci dalších zainteresovaných subjektů: sociálních orgánů, rodinných poraden, mediátorů i znalců. Ke spolupráci na řešení konfliktu, nikoliv na jeho stupňování, vede soud i advokáty rodičů.

Výsledky jsou neuvěřitelné: Rodiče za aktivního vedení soudem a dalšími profesemi nalézají vhodná a přijatelná řešení výchovného uspořádání a dalších sporných otázek a děje se

tak v přiměřeném čase (do 14 dnů od podání návrhu k soudu je první soudní jednání, soudní řízení končí během půl roku, a obdobně pružně pracují i další subjekty). Přitom nikdo z profesionálů nepřichází o práci, pouze ji zaměřuje na racionální řešení, nikoliv na udržování konfliktu! **Od roku 1996 do roku 2008 musel pouze ve dvou(!) případech Cochemský soud autoritativně rozhodovat o výchově dítěte**, v ostatních případech našli rodiče s jeho pomocí řešení sami.

Podrobnosti jsou popsány v knize soudce Jürgena Rudolpha *Jsi moje dítě*, vydané v českém překladu pražským magistrátem. Děti v českých zemích i jejich rodiče a další občané – daňoví poplatníci by si zasloužili, aby se využití těchto možností aktivně chopila zejména ministerstva spravedlnosti a práce a sociálních věcí. Činnost Výboru pro práva dítěte k tomuto bohublímu účelu může sloužit jistě také...

10. Dotazníky pro výkon sociální práce

V činnosti orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) by bylo vhodné využít standardizovaného dotazníku (dotazníků) pro výkon sociálně-právní ochrany dětí v situacích rozvodu a rozchodu rodičů; tento prvek není samoučelnou byrokracií, ale **legitimním nástrojem k omezení tolik rozšířených subjektivních a svévolných přístupů** (výkon sociálně-právní ochrany dětí má řídit Ministerstvo práce a sociálních věcí, takováto aktivita by byla prospěšnější než projevy protimužské a protiotcovské nenávisti a sabotáž výchovných opatření, zmíněné v úvodu). Dotazník příslušných orgánů z New Yorku v konkrétním případě je pro inspiraci v příloze...

Navrhovaná opatření jsou v souladu s nejlepším zájmem dětí a zásadami rovnosti žen a mužů; z hlediska státního rozpočtu nepředstavují výdaje, ale naopak úspory.

Poznámka k rozšířenému důrazu na využívání tzv. názoru dítěte:

Je důraz na „názor dítěte“ vždycky jeho nejvyšším blahem? Je bezpochyby rozdíl, pokládá-li se při rozchodu rodičů dítěti otázka: „*Chceš zůstat s maminkou **nebo** s tatínkem? Musíš si vybrat.*“, jak se běžně v praxi soudů a orgánů sociálně – právní ochrany dětí děje, nebo „*Chceš mít nadále **i maminku i tatínka**? Mohli by se s tebou střídat.*“, jak by se dít mělo. **Je skutečně nejvyšším blahem dítěte, má-li volit mezi svými rodiči?** Nepřipomíná to selekční rampu koncentračních táborů?! Neberme dětem jejich dětství!

„Dětem mladším dvanácti let můžete ublížit, když v nich vyvoláte dojem, že rozhodnutí závisí jen na nich. Ještě škodlivější je, dáte-li jim skutečně moc, aby tato extrémně obtížná a významná rozhodnutí dělaly za vás. Nežádejte, aby musely volit, s kterým rodičem chtějí

zůstat, nebo aby posuzovaly, jestli rodiče jsou opravdu způsobilí zastávat rodičovskou roli. Po celý život se pak budou potýkat s pocitem viny, pokud se jako rodiče vzdáte vlastní zodpovědnosti a přenesete ji na ně. Děti potřebují udržovat pravidelný, smysluplný a trvalý kontakt s oběma rodiči, aby si zachovaly pocit kontinuity, stability, jistoty, předvíratelnosti věcí a řádu – i když s určitou dávkou pružnosti. Jde sice o náročný požadavek, ale lze ho splnit.“

Craig Everett, Sandra Volgy Everettová: Zdravý rozvod pro rodiče i děti, Talpress, Praha 2000

Přílohy:

1. Usnesení vlády ČR č. 1108 ze dne 10. listopadu 2004
2. Průběžná informace MPSV k zahájení správního řízení o výchovném opatření podle § 43 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve spojení s § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí" č. j. 2012/15816-214 ze dne 21. 2. 2012
3. stanovisko sdružení Spravedlnost dětem „Ministerstvo práce a sociálních věcí záměrně sabotuje sociálně-právní ochranu dětí“
4. právní rozbor Advokátní kanceláře JUDr. Kláry Samkové, Ph. D. k protiprávnímu výkladu zákona Ministerstvem práce a sociálních věcí
5. návrh zákona o výživném
6. Interná norma č. IN – 014/2012 Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR
7. ukázka z informačních materiálů vlády Nového Zélandu v českém překladu
8. formulář pro výkon sociální práce v New Yorku, USA
9. 117. Usnesení Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice; Podvýbor pro lidská práva a rovné příležitosti Senátu Parlamentu ČR z 12. schůze, konané dne 21. srpna 2013 k petici č. 7/13 – „Za rodičovskou rovnoprávnost“ a petici č. 5/13 – „Závěry a podněty 18. semináře DCI o plnění Úmluvy o právech dítěte v ČR“

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 10. listopadu 2004 č. 1108

k podnětu Rady vlády České republiky pro lidská práva k zajištění práva dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči

Vláda

I. b e r e n a v ě d o m í podnět Rady vlády pro lidská práva k zajištění práva dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči uvedený v části I materiálu 1034/04;

II. u k l á d á

1. 1. místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí a místopředsedovi vlády a ministru spravedlnosti

a) průběžně provádět ve smyslu podnětu uvedeného v bodě I tohoto usnesení opatření směřující k zajištění práva dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči,

b) informovat do 31. prosince 2004 zmocněnce vlády pro lidská práva a předsedu Rady vlády České republiky pro lidská práva o prováděných opatřeních směřujících k zajištění práva dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči,

2. ministryním školství, mládeže a tělovýchovy a zdravotnictví poskytovat součinnost při provádění opatření směřujících k zajištění práva dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči.

Provedou:

1. místopředseda vlády a
ministr práce a sociálních věcí,
místopředseda vlády a ministr spravedlnosti,
ministryně školství, mládeže a tělovýchovy,
zdravotnictví

Předseda vlády

JUDr. Stanislav G r o s s , v. r.

PhDr. Miloslav Macela

ředitel odboru rodiny a dávkových systémů

V Praze dne 21. února 2012

č. j.: 2012/15816-214

**Průběžná informace k zahájení správního řízení o výchovném opatření
podle § 43 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve spojení s § 13 zákona
č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí**

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) bylo požádáno o názor v případě zahájení správního řízení o uložení výchovného opatření podle § 43 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o rodině) ve spojení s § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 359/1999 Sb.).

O výchovném opatření podle § 43 zákona o rodině, ve spojení s § 13 zákona č. 359/1999 Sb., rozhoduje obecní úřad ve správním řízení za předpokladu, že tak již neučinil soud. Správní řízení obecní úřad zahajuje většinou z vlastního podnětu, tedy pokud v průběhu výkonu sociálně-právní ochrany vyvstane potřeba výchovné opatření uložit. Kdokoli může obecnímu úřadu dát podnět podle § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) k zahájení správního řízení z moci úřední, pokud se domnívá, že to vyžaduje zájem na řádné výchově dítěte. Obecní úřad je toho, kdo podnět podat, povinen do 30 dnů od doručení podnětu vyrozumět, že řízení z moci úřední zahájil nebo že neshledal důvod pro zahájení řízení. Otázkou však je, zda je správní řízení o uložení výchovného opatření možné zahájit rovněž na žádost účastníka řízení, tedy povětšinou rodiče.

Správní řád v ustanovení § 44, říká, že řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost došla věcně příslušnému správnímu orgánu. Žádost musí podle § 45 správního řádu obsahovat stejně jako jiné podání náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu a musí z ní být patrné, co žadatel žádá nebo čeho se domáhá a musí být označeni další jemu známí účastníci. Ustanovení § 46 správního řádu upravuje zahájení řízení z moci úřední, které je zahájeno doručením oznámení o zahájení řízení účastníku uvedenému v § 27 odst. 1 správního řádu (tedy tomu účastníku, kterému je rozhodnutím založeno, změněno nebo zrušeno právo nebo povinnost nebo je rozhodnutím řečeno, zda právo nebo povinnost má či nikoli).

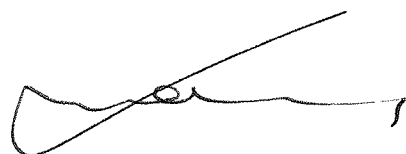
V některých případech lze správní řízení zahájit jak na žádost účastníka řízení, tak i z vlastního podnětu správního úřadu. Takto lze postupovat pouze tehdy, pokud to zákon výslovně upravuje. Správní řád výslovně nestanoví, ve kterých případech se řízení zahajuje na návrh účastníka a kdy jej lze zahájit z podnětu správního úřadu, event. kdy jsou možné oba tyto způsoby. **Při určování způsobu zahájení řízení je proto nutno vycházet z příslušných hmotněprávních předpisů.**

Zákonná úprava výchovných opatření ani v § 43 zákona o rodině, ani v § 13 zákona č. 359/1999 Sb. nestanovuje, zda obecní úřad zahajuje správní řízení o uložení výchovného opatření z moci úřední nebo/a na žádost účastníka. Obecně lze však říci, že **zahájit správní řízení lze tam, kde je zákonem konkrétnímu subjektu dáno určité právo nebo nárok, kterého se lze prostřednictvím žádosti domáhat nebo právo vykonat** (např. žádost o přiznání sociálních dávek, žádost o udělení živnostenského oprávnění atd.). **Právo na uložení výchovného opatření však není veřejným subjektivním právem,** stejně jako např. právo na potrestání jiného v trestním či přestupkovém řízení (což judikoval i Ústavní soud ČR – např. IV. ÚS 2674/07).

Zákon č. 359/1999 Sb. vyjmenovává v ustanovení § 63 řízení zahajovaná na žádost (např. správní řízení o zařazení žadatele do evidence zájemců o náhradní rodinnou péči nebo řízení o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany) v souvislosti

s příslušností správního orgánu k zahájení řízení. Pokud je i v dalších případech správní řízení zahajováno na základě žádosti, je toto u konkrétního ustanovení vždy výslovně uvedeno – např. žádost o přiznání státního příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc či žádost o zrušení pověření k výkonu sociálně-právní ochrany. Řízení o odnětí pověření k výkonu sociálně-právní ochrany je dle § 50 zákona č. 359/1999 Sb. možné zahájit jak z moci úřední (jsou-li splněny zákonem dané podmínky), tak na základě žádosti oprávněného subjektu, což příslušné ustanovení výslovně uvádí. Pokud tedy příslušná hmotněprávní norma (zde zákon o rodině nebo zákon č. 359/1999 Sb.) neuvádí, že správní řízení se zahajuje jak na žádost, tak z moci úřední, je možné dovodit, že takové řízení musí obecní úřad za splnění zákonných podmínek zahájit sám z moci úřední.

Z výše uvedeného MPSV dovozuje, že rodič či jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nemá nárok na uložení výchovného opatření, tudíž obecní úřad není povinen na základě žádosti zahajovat správní řízení. Takovou žádost je možné posoudit pouze jako podnět, kdy si obecní úřad sám vyhodnotí, zda řízení o uložení výchovného opatření zahájí či nikoli (stejně jako je tomu např. v přestupkovém řízení). O vyřízení podnětu je pak obecní úřad povinen toho, kdo podnět podal, ve lhůtě 30 dnů od doručení podnětu vyrozumět. MPSV si je však vědomo odlišných právních názorů i skutečnosti, že obecní úřady mohou být v případě nezahájení správního řízení nařčeny z nečinnosti. Z těchto důvodů bude k vyřešení nejasností ohledně zahájení správního řízení o výchovném opatření osloveno Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Veřejný ochránce práv a Nejvyšší správní soud. O jejich stanovisku budete vyrozuměni a budeme rádi i za Vaše názory k uvedené problematice.

Na vědomí:

vedoucím odborů sociálních věcí krajských úřadů a řediteli Magistrátu hl. města Prahy

[Novinky](#)
[Aktuálně](#)
[Události](#)
[Stížnosti Štrasburk](#)
[Právo](#)

[Judikatura](#)
[Rukověť kverulantova](#)
[Hledám své dítě](#)

[Rodinné právo](#)
[Dokumenty](#)
[Syndrom zavrženého rodiče](#)

[Střídavá péče](#)
[Film "Střídavka"](#)

[Literatura](#)
[Publicistika](#)

[Časopis](#)
[Číslo 1/94](#)
[Naším dětem](#)
[Přemýšlej](#)

[Maminkám](#)
[Fotoarchiv](#)
[Spojení](#)
[Odkazy](#)
[Sponzorům](#)
[Skála hrůzy](#)

[Poradna](#)
[Klub Střídáček](#)

[Justiční kanál](#)

[Diskusní fórum](#)

jmena
zeX.cz

*Zjisti si význam
a původ svého jména*

Ministerstvo práce a sociálních věcí záměrně sabotuje sociálně-právní ochranu dětí

Spravedlnost dětem

6. srpna 2012

Jedním z významných prostředků tzv. sociálně-právní ochrany dětí jsou výchovná opatření podle § 43 zákona o rodině, tedy napomenutí rodičů nebo jiných osob pro narušování řádné výchovy dítěte, a stanovení dohledu nad dítětem. I veřejný ochránce práv JUDr. Otakar Motejl ve výchovném opatření spatřoval důležitý prvek k nápravě výchovné patologie. Ve věci sp. zn. 2908/2006/VOPI/AFO se například vyslovil takto: *Pokud jeden z rodičů požádá orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále "OSPOD") o pomoc s tím, že mu ze strany druhého rodiče není umožňován styk s dětmi, nebo je umožňován pouze omezeně, je OSPOD povinen využít všech zákonem o sociálně-právní ochraně dětí a zákonem o rodině daných možností k zajištění dostatečného kontaktu rodiče s dětmi (...) OSPOD může rovněž vůči rodiči, který má děti ve své péči a brání ve styku oprávněnému rodiči, zahájit správní řízení o uložení výchovného opatření - napomenutí rodiče podle § 43 zákona o rodině.* (podrobnosti zde: <http://www.iustin.cz/art.asp?art=302>). Správným vzorem použití výchovného opatření je např. rozhodnutí Úřadu městské části Praha 10, odboru sociálního, sp. zn. SZ P10-012105/2012 ze dne 7. 3. 2012 (viz: <http://www.iustin.cz/art.asp?art=472>).

O uložení výchovných opatření (nebo o zamítnutí návrhu) rozhodují příslušné orgány ve správním řízení podle správního řádu, tedy podle zákona č. 500/2004 Sb., který nahradil správní řád ve znění zákona č. 71/1967 Sb.

V záležitostech rozvodové a porozvodové patologie ve výchově dětí Ministerstvo práce a sociálních věcí nikdy neoplývalo přehnanou ochotou metodicky vést místní orgány tzv. sociálně-právní ochrany dětí k řádnému výkonu této ochrany, anebo nějakým novátorstvím při prosazování přirozeného a ústavně zaručeného základního práva každého dítěte na výchovu oběma rodiči. Zároveň se však toto ministerstvo vždy alespoň formálně stavělo za jistý "mírný pokrok v mezích zákona" (viz např. stanovisko ke střídavé péči zde: <http://www.iustin.cz/files/podpstr.pdf>). Také některé excesy "ospodaček" bylo schopno alespoň formálně uvádět na pravou míru. Souvisejícím příkladem budiž např. Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí č. 24/1998 k výchovným opatřením, které bylo reakcí na tehdejší pokusy "opatrovníků" návrhy na zahájení správního řízení "vyřizovat", resp. nevyřizovat dopisy se sdělením, že "opatrovník" neshledává k provedení správního řízení důvod. V tehdejší svém výkladovém stanovisku, které vyšlo ve Zpravodaji MPSV č. 8/1999, ministerstvo výslovně uvedlo: **Správní řízení podle zákona č. 71/1967 Sb., dále jen "správní řád" se zahajuje na návrh účastníka nebo z vlastního podnětu. Podání návrhu lze uskutečnit písemně nebo ústně do protokolu (§ 18). Podáním návrhu je tedy správní řízení zahájeno. Nejde-li o jednoduchou věc nebo není-li jinak stanoveno, je správní orgán povinen rozhodnout ve věci do 30 dnů od zahájení řízení, ve zvlášť složitých případech nejdéle do 60 dnů, popřípadě i později, jestliže lhůtu prodloužil odvolací orgán (orgán příslušný rozhodnout o rozkladu) (§49). Není proto přípustné návrh na zahájení správního řízení nevyřídit vůbec nebo jej vyřídit jinak než vydáním správního rozhodnutí (např. dopisem) nebo dokonce odmítnutím sepsání protokolu.** (v plném znění zde: <http://www.iustin.cz/art.asp?art=126>)

Pokrok se však zastavit nedá, s ministry se mění i jejich úřednictvo a také směry foukajících větrů. A tak jako stamiliardové rozkrádání státního rozpočtu sanuje stávající garnitura MPSV přiškrcením důchodců, nemocných, nezaměstnaných, invalidů a rázným řezem do slabin dalších sociálně slabých "lidských zdrojů" spolu s návrhem na zvýšení platů ministrů, poslanců, senátorů a soudců o desítky tisíc měsíčně, tak také pružně přehodnotilo svůj postoj k problematice výchovných opatření. A protože metodické vedení k otevřené podpoře výchovné patologie jejím úředním schvalováním v rozhodnutích místních OSPODů by bylo jistě příliš okaté, jde na to ministerstvo vychytrale přes procesní stránku věci. Takže nyní již netvrdí, že **není přípustné návrh na zahájení správního řízení nevyřídit vůbec nebo jej vyřídit jinak než vydáním správního rozhodnutí (např. dopisem) nebo dokonce odmítnutím sepsání protokolu**, ale naopak přes krajské úřady rozeslalo všem místním OSPODům metodický elaborát s krkolomným názvem **"Průběžná informace k zahájení správního řízení o výchovném opatření podle § 43 zákona**

dbPro
database solutions

Návštěvy	
Celkem	595360
Týden	1244
Dnes	34
Online	5
Pořadí	
Celkem	6821
V kategorii	202
Počítáno v auditu	

č. 94/1963 Sb., o rodině, ve spojení s § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí"; č. j. 2012/15816-214 ze dne 21. 2. 2012. Podle dostupných informací tento ministerský dokument měla vypracovat JUDr. Zuzana Zárasová; podepsal jej PhDr. Miloslav Macela, ředitel odboru rodiny a dávkových systémů (v plném znění zde: <http://www.iustin.cz/files/§43mpsv.pdf>).

PhDr. Miloslav Macela, JUDr. Zuzana Zárasová a její "celý kolektiv právníků oddělení koncepce rodinné politiky a ochrany práv dětí", jak spolutvůrce označila v e-mailu ze dne 13. 6. 2012, se zabývají hlavně otázkou, **"zda je správní řízení o uložení výchovného opatření možné zahájit rovněž na žádost účastníka řízení, tedy povětšinou rodiče"**. Společně pak tento "tvůrčí kolektiv" dospívá k závěru, že **"právo na uložení výchovného opatření není veřejným subjektivním právem"**, a na základě tohoto svého názoru spolu s dalšími v textu uvedenými právními konstrukcemi jménem **"MPSV dovozuje, že rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nemá nárok na uložení výchovného opatření, tudíž obecní úřad není povinen na základě žádosti zahajovat správní řízení. Takovou žádost je možné posoudit pouze jako podnět, kdy si obecní úřad sám vyhodnotí, zda řízení o uložení výchovného opatření zahájí či nikoli."**

PhDr. Miloslav Macela, JUDr. Zuzana Zárasová a její "celý kolektiv právníků oddělení koncepce rodinné politiky a ochrany práv dětí" ovšem v celém svém ministerském elaborátu záměrně opomněli rozdíl mezi zahájením správního řízení z moci úřední a na základě návrhu účastníka řízení, tedy dispoziční zásadu, která je součástí civilizovaných právních systémů již tisíce let(!):

"Se zásadami materiální a formální pravdy souvisí zásada oficiality a zásada dispoziční. Tyto zásady se týkají způsobu zahájení a provádění řízení a určují, kdo je oprávněn nakládat předmětem řízení, zda účastníci nebo správní orgán. Při uplatnění zásady dispoziční se správní řízení zahajuje z podnětu účastníka, který má subjektivní zájem na daném řízení. Účastník určuje ve svém návrhu předmět řízení, kterým je správní orgán vázán. Naopak v režimu oficiality zahajuje řízení a určuje jeho předmět sám správní orgán z úřední moci, a to nezávisle na vnějších podnětech účastníků." - in www.juristic.cz

"V § 27 správního řádu se hovoří o účastnících hlavních a vedlejších. Hlavním účastníkem je dotčená osoba, na níž se vztahuje rozhodnutí správního orgánu (u žadatele), resp. osoba, které se rozhodnutím zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti. Vedlejšími účastníky pak jsou osoby, které mohou být rozhodnutím správního orgánu přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Pojem "dotčená osoba" je třeba vykládat extenzivně (viz také níže odkaz na službu státní správy veřejnosti - pozn. L. P.). K tomu směřují i jiná ustanovení správního řádu - např. v § 28 odst. 1 správního řádu je stanoveno, že za účastníka bude v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neukáže opak. O extenzivním pohledu na pojem "dotčená osoba" pak vypovídá i ustanovení soudního řádu správního, kde je k žalobní legitimaci na zrušení správního rozhodnutí oprávněn nejen účastník, ale obecně ten: "Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti..." " - in Milan Josef Lipenský, diplomová práce 2006/2007

Z logiky věci pak vyplývá, že pokud se vede správní řízení o uložení výchovného opatření pro narušování řádné výchovy dítěte, tak rozhodnutím o napomenutí rodiče, nebo jiné osoby, která narušuje řádnou výchovu dítěte, nebo rozhodnutím o stanovení dohledu nad dítětem, jsou ve svých právech nebo povinnostech dotčeni ve smyslu ust. § 27 odst. 2 správního řádu **oba rodiče**, kteří oplývají rodičovskou zodpovědností, již upravuje ust. § 31 zákona o rodině tak, že je **souhrnem práv a povinností při péči o nezletilé dítě**, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, při zastupování nezletilého dítěte, a při správě jeho jmění. Oba rodiče jsou proto účastníci řízení, kteří disponují právem na zahájení správního řízení podle § 44 a § 27 správního řádu. Analogicky je zde možno poukázat na řízení péče o nezletilé před soudem, kdy bez ohledu na předmět řízení, např. o úpravu styku s prarodiči, jsou vždy účastníci i oba rodiče, kteří mohou být rozhodnutím dotčeni ve svých právech nebo povinnostech; nehledě na totožnou situaci, když o výchovných opatřeních podle § 43 zákona o rodině rozhoduje soud, opět za procesní účasti obou rodičů a na základě zahájení řízení návrhem jednoho z nich.

Nejde také o domnělý "nárok na uložení výchovného opatření", jak účelově konstruuje JUDr. Zárasová a spol., ale o **nárok na proces a na vydání rozhodnutí**, tedy o ústavně zaručené základní právo na soudní a jinou právní ochranu, již se může domáhat i každý plnoprávný rodič nejen pro sebe, ale jako zákonný zástupce i pro své nezletilé dítě. V řádně provedeném procesu

pak samozřejmě orgán tzv. sociálně-právní ochrany dětí jako příslušný správní orgán může návrh na uložení výchovného opatření svým autoritativním rozhodnutím zamítnout. I zamítnutí návrhu procesně správným rozhodnutím ovšem umožňuje podání odvolání nebo dalších opravných prostředků (přezkumné řízení, správní soudnictví), takže ústavně zaručené základní právo na spravedlivý proces je zachováno. Tohoto stavu, tedy nutnosti vydat úřední rozhodnutí ("jménem republiky") a umožnit použití opravných prostředků, se však zřejmě struktury tzv. sociálně-právní ochrany dětí obávají, neboť popouzení dětí a svévolné omezování jejich práva na výchovu oběma rodiči se jako výchovná patologie snadněji toleruje a podporuje nezávaznými dopisy, než právě úředním rozhodnutím, které je následně přezkoumatelné nejen správními orgány, ale třeba i soudem. **A to je zřejmě pravá podstata horlivosti PhDr. Miloslava Macely, JUDr. Zuzany Zárasové a "celého kolektivu právníků oddělení koncepce rodinné politiky a ochrany práv dětí" Ministerstva práce a sociálních věcí!**

Článek 2 odst. 3 Ústavy charakterizuje služební povahu veřejně moci - **"státní moc slouží všem občanům"**. Z toho je odvozena **zásada veřejné správy jako služby veřejnosti**. Tyto základní zásady činnosti správních orgánů přímo upravuje i správní řád:

§ 4 odst. 1 - Veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má **povinnost** se k **dotčeným osobám** chovat zdvořile a **podle možností jim vycházet vstříc**.

§ 4 odst. 4 - **Správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.**

Také podle ust. čl. 3 etického kodexu úředníků a zaměstnanců veřejné správy, který dne 9. 5. 2012 schválila vláda České republiky, je **výkon veřejné správy službou veřejnosti**. **Úředník a zaměstnanec veřejné správy vykonává veřejnou správu na vysoké odborné úrovni, kterou si prohlubuje průběžným studiem, s nejvyšší mírou slušnosti, porozumění a ochoty a bez jakýchkoli předsudků, v souladu se zásadou rovných příležitostí bez ohledu na barvu pleti, pohlaví, národnost, náboženství, etnickou příslušnost nebo jiné charakteristiky, a nepřípouští diskriminaci.**

Připomeňme znovu názor veřejného ochránce práv: [Pokud jeden z rodičů požádá orgán sociálně-právní ochrany dětí \(dále "OSPOD"\) o pomoc s tím, že mu ze strany druhého rodiče není umožňován styk s dětmi, nebo je umožňován pouze omezeně, je OSPOD povinen využít všech zákonem o sociálně-právní ochraně dětí a zákonem o rodině daných možností k zajištění dostatečného kontaktu rodiče s dětmi \(...\) OSPOD může rovněž vůči rodiči, který má děti ve své péči a brání ve styku oprávněnému rodiči, zahájit správní řízení o uložení výchovného opatření - napomenutí rodiče podle § 43 zákona o rodině.](#)

Připomeňme, že i v praxi se může najít úřad, který je schopen výchovná opatření správně aplikovat: [S ohledem na výše uvedené má správní orgán za osvědčené, že zájem na řádné výchově nezletilého E. vyžaduje, aby prozatím byla učiněna výchovná opatření, neboť taková opatření budou jednoznačně v jeho prospěch. Správní orgán proto návrh otce na napomenutí matky a na stanovení dohledu nad nezletilým shledal po zhodnocení všech důkazů důvodným a rozhodl jak výše uvedeno. V rámci stanoveného dohledu pak bude sledovat vývoj nezletilého a povede matku k řádnému plnění rodičovské zodpovědnosti.](#)

Přijetím Úmluvy o právech dítěte se i český stát zavázal podle jejího čl. 19 činit **všechna potřebná** zákonodárná, **správní**, sociální a **výchovná opatření k ochraně dětí** před jakýmkoli tělesným či duševním násilím, urážením nebo zneužíváním, včetně sexuálního zneužívání, zanedbáváním nebo nedbalým zacházením, trýzněním nebo vykořisťováním během doby, kdy jsou v péči jednoho nebo obou rodičů, zákonných zástupců nebo jakýchkoli jiných osob starajících se o dítě.

Ústavní soud pak dnes již běžně judikuje: Z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod bylo dovozeno konkrétně i **právo rodiče na přijetí opatření za účelem jeho opětovného setkání s dítětem a též i povinnost vnitrostátních orgánů podniknout k tomu odpovídající kroky; je přitom povinností vnitrostátních orgánů přijmout k usnadnění styku rodiče s dítětem veškerá opatření, která je od nich možné v daném případě rozumně vyžadovat** (srov. Rozhodnutí ESLP ve věci Ignaccolo-Zenid e proti Rumunsku, Přehled rozsudků ESLP č. 2/2000, str. 65, rozhodnutí ESLP ve věci Voleský proti České republice, Přehled rozsudků ESLP č. 5/2004, str. 253). in např. usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2621/10 ze dne 26. 1. 2011

Podporuje Ministerstvo práce a sociálních věcí takto pojatou sociálně-právní ochranu dětí? Rozhodně ne! Naopak ji záměrně sabotuje! Z výše uvedených skutečností je zřejmé, že

Ministerstvo práce a sociálních věcí jako ústřední orgán státní správy(!) zvolilo ryze účelový vrchnostenský přístup. Místo rozvíjení zásady veřejné správy jako služby veřejnosti popírá předchozí racionální výkladové stanovisko i přímo znění zákona(!). **To je v příkrém rozporu se základními principy právního státu a dobré správy.** V konečném důsledku pak ministerstvo omezuje procesní práva účastníků správního řízení a útočí na práva a svobody rodičů nezletilých dětí:

"Je prakticky vyloučeno, aby stát a jeho orgány účinně rozvíjely pouze z "úřední povinnosti" tak složitou kontrolní činnost, která by zajišťovala plnou a nerušenou realizaci subjektivních práv všech fyzických i právnických osob ve všech případech, kdy tato jejich práva byla ohrožena či porušena. Takový záměr by byl nejen právně technicky neuskutečnitelný, ale byl by rovněž nežádoucí z hlediska požadavku dispoziční autonomie soukromoprávních subjektů. Ve svých důsledcích by narušoval základní požadavek jejich osobní svobody a volnosti." - in Radim Sedláček, diplomová práce 2006

PhDr. Miloslav Macela, JUDr. Zuzana Zárasová a její "celý kolektiv právníků oddělení koncepce rodinné politiky a ochrany práv dětí" MPSV tedy "sociálnímu" úřednictvu radí toto:

Pokud se některý rodič nesmiřuje s manipulací a poškozováním svého dítěte rodičem druhým, pokud se nespokojí s vašimi frázemi, že nemůžete nic dělat, ale naopak vás nutí využívat všechny prostředky ke skutečné sociálně-právní ochraně svého dítěte včetně uložení výchovných opatření pro narušování jeho řádné výchovy, tak se mu teď klidně vysmějte. Nikoliv zákon, závazné mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, judikatura Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu, ale zlovůle ministerstva povýšená nad zákon je teď rozhodující! Podporujte výchovnou patologii, my vás podržíme!!!

Luboš Patera
zmocněnec sdružení Spravedlnost dětem

Poznámky:

1. Popsanému pokleslému výkonu státní správy samozřejmě nahrává i nešťastná terminologie stávajícího správního řádu, který místo zažitého "návrhu účastníka" na zahájení řízení používá termín "řízení o žádosti", který již sám o sobě státní aparát svádí k vrchnostensky přezíravému postoji a odpírání služby občanům bez ohledu na základní zásady činnosti správních orgánů deklaratorně výslovně upravené v ustanoveních § 2 až 8, jimž se v praxi úřednictva patřičná pozornost jistě nevěnuje. Správní řád ve znění zákona č. 71/1967 Sb. uváděl jednoznačně: § 14 odst. 1 - **Účastníkem řízení je ten, o jehož právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech má být v řízení jednáno nebo jehož práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být rozhodnutím přímo dotčeny;** § 18 odst. 1 - **Řízení se zahajuje na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu;** § 18 odst. 2 - **Řízení je zahájeno dnem, kdy podání účastníka došlo správnímu orgánu příslušnému ve věci rozhodnout.**

2. Příkladem sabotáže sociálně-právní ochrany dětí, která se má podle Ministerstva práce a sociálních věcí stát normou, budiž nezákonný postup Magistrátu města Teplice ve věci č. j. SP Om 538/08, který záměrně ignoroval návrh paní M. L. (debata Rádia Střídaček s její účastí na téma "Mámy k zavržení?" zde: <http://www.iustin.cz/art.asp?art=434>). Teprve na základě příkazu Krajského úřadu Ústeckého kraje č. j. 13/SZ/2012 ze dne 5. 1. 2012 podle § 80 a násl. správního řádu bylo správní řízení provedeno a výchovné opatření vydáno (rozhodnutí zde: <http://www.iustin.cz/files/§43kuul.pdf>). Bezprostředně poté začíná JUDr. Zuzana Zárasová a její "celý kolektiv právníků oddělení koncepce rodinné politiky a ochrany práv dětí" vytvářet své "právní" konstrukce; jistě jen náhodou teplické úřednice tvrdily, že ony návrh paní M. L. projednat nemusí, že to mají "schváleno ministerstvem".

3. PhDr. Miloslav Macela, ředitel odboru rodiny a dávkových systémů MPSV, zřejmě prostřednictvím JUDr. Zuzany Zárasové, "oslovil" i Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Veřejného ochránce práv a Nejvyšší správní soud, aby "Průběžnou informaci..." dodatečně posvětily. Nejvyšší správní soud se vyjádřil tak, že se vyjádřit nemůže (<http://www.iustin.cz/files/§43nss.pdf>), Ministerstvo vnitra neodpovědělo vůbec - zřejmě si tyto orgány zachovaly zdravý rozum. Jiná věc ovšem nastala u Ministerstva spravedlnosti, které se skrze Mgr. et Mgr. Danu Prudíkovou, Ph.D., ředitelku legislativního odboru (vyřídila Mgr. Eva Hrubá; plné znění zde: <http://www.iustin.cz/files/§43mspr.pdf>) "plně ztotožnilo" se stanoviskem MPSV, neboť "podle jejich názoru nemá rodič právo nebo nárok na uložení druhému rodiči a je pouze na posouzení příslušného orgánu, zda správní řízení zahájí nebo nikoliv". Opět je tedy účelově zaměřováno dispoziční právo účastníka řízení na zahájení a provedení tohoto řízení s "právem na uložení výchovného opatření", tedy s účelově konstruovaným nárokem na vyhovění návrhu. Také veřejný

ochránce práv vyslovil názor, že "řízení o uložení výchovných opatření je řízením ex-offo" a dalšími kostrbatými konstrukcemi odůvodňuje "zásadní posun v interpretaci". Plné znění dopisu zde: <http://www.iustin.cz/files/S43vop.pdf>. Laskavý čtenář necht' si ovšem všimne, že dopis je sice signován JUDr. Pavlem Varvařovským, ale pouze elektronicky, a v úvodu textu je odkaz, že s žádostí o vyjádření stanoviska byla oslovena Mgr. Ing. Lenka Doubravová, vedoucí oddělení rodiny, zdravotnictví a práce Kanceláře veřejného ochránce práv. Zdá se tedy, že tak jako na Ministerstvu spravedlnosti, tak i u ombudsmana se prostě "děvčata, co spolu mluví" domluvila, aby v tom JUDr. Zuzana Zárasová nebyla sama. Nechce se totiž věřit tomu, že by se ombudsman JUDr. Varvařovský jako bývalý soudce Ústavního soudu s upíráním dispozičního práva na zahájení správního řízení skutečně ztotožnil.

4. JUDr. Zuzana Zárasová zastává jménem Ministerstva práce a sociálních věcí i další pozoruhodný "výkladový" právní názor. Podle ní nemá orgán tzv. sociálně-právní ochrany dětí jako procesní opatrovník nezletilého dítěte oprávnění podávat návrh na výkon rozhodnutí o úpravě styku (např. ukládáním pokut podle ust. § 273 občanského soudního řádu), a to údajně proto, že toto oprávnění výslovně neupravuje zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Písemně se takto vyjádřila např. v zápise o jednání s otcem nezl. T. M. dne 12. 4. 2012 na MPSV. Opět je zde záměrně sabotováno procesní postavení opatrovníka v soudním řízení, který jako procesní zástupce účastníka řízení - nezletilého dítěte - může uplatňovat veškerá procesní práva, tedy i podávat nejen návrhy na provedení důkazů, ale i návrhy na jakékoliv rozhodnutí soudu. Tato procesní práva jsou upravena občanským soudním řádem, nemusí být tedy duplicitně upravována ještě zákonem o sociálně-právní ochraně dětí. Zároveň si JUDr. Zárasová ovšem neuvědomuje, že takovýto "právní názor" neumožňuje opatrovníkovi podávat ani návrhy na úpravu nebo zvýšení výživného, když ani podávání takových návrhů zákon o sociálně-právní ochraně dětí výslovně neupravuje. A to by jistě JUDr. Zárasová nechtěla, aby se otcům platícím výživné nemohla platba na návrh opatrovníka zvýšit.

5. Jak se popsané právní zvůli bránit v praxi? Doporučené znění návrhu na zahájení správního řízení o uložení výchovných opatření je zde: <http://www.iustin.cz/files/S43navrh.doc>. V případě, že správní orgán návrh "vyřídí" dopisem o tom, že on jako vrchnost neshledal důvod pro projednání věci v řádném řízení, je na místě podat podnět k opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, např. podle tohoto vzoru, úspěšně použitého při výše zmíněné nečinnosti Magistrátu města Teplice: <http://www.iustin.cz/files/S43necinnost.doc>. Pokud by ani tento postup nevedl k nápravě a správní orgány by se držely "Průběžné informace..." MPSV, nezbyvá než podat ústavní stížnost pro porušení práva na spravedlivý proces.

Našli jste potřebné informace a inspiraci? Provoz těchto stránek i další aktivity sdružení Spravedlnost dětem můžete podpořit nejen [sponzorským darem](#), ale i **SMS zprávou ze svého telefonu**. Z tabulky vyberte výši poskytnuté částky a na telefonní číslo vedle ní **odešlete SMS se slovem IUSTIN**.

Cena SMS včetně DPH: **30 Kč** - na tel. číslo: **900 06 30**

Cena SMS včetně DPH: **40 Kč** - na tel. číslo: **900 06 40**

Cena SMS včetně DPH: **50 Kč** - na tel. číslo: **900 06 50**

Cena SMS včetně DPH: **79 Kč** - na tel. číslo: **900 06 79**

Cena SMS včetně DPH: **99 Kč** - na tel. číslo: **900 06 99**

Za podporu děkujeme.

Službu technicky zajišťuje Erika a.s., www.erika-as.cz, www.platmobilem.cz.

Tato stránka je vytvořena a hostována společností [dbPro](#). Šíření obsahu s uvedením zdroje vítáno.

PRÁVNÍ ROZBOR NA TÉMA:

ŘÍZENÍ O VÝCHOVNÝCH OPATŘENÍ

podle ust. § 43 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině a ust. § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Výchozí zdroje:

Pro posouzení dané problematiky jsme vycházeli zejména z těchto materiálů:

- 1) Průběžná informace Ministerstva práce a sociálních věcí k zahájení správního řízení o výchovném opatření dle ust. § 43 zákona o rodině ve spojení s ust. § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ze dne 21. 2. 2012;
- 2) Korespondence Ministerstva Spravedlnosti ČR ze dne 20. 4. 2012 k danému tématu;
- 3) Korespondence kanceláře Veřejného ochránce práv JUDr. Pavla Varvařovského ze dne 30. 3. 2012 k danému tématu;
- 4) Odborný článek autorky JUDr. Věry Novotné publikovaný v právním pramenu Právo a rodina, Roč. 6, č. 1/2004 na téma: Správní řízení o výchovném opatření u nezletilých dětí;
- 5) Judikatura Nejvyššího správního soudu ohledně závaznosti pokynů a interních předpisů ministerstev;
- 6) Text uveřejněný na www.iustini.cz (Ministerstvo práce a sociálních věcí záměrně sabotuje sociálně-právní ochranu dětí).
- 7) Relevantní jsou dále tyto zákony, o kterých se hovoří v textu:
 - a) Zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
 - b) Zák. č. 94/1963 Sb., o rodině (dále v textu již jen „ZoR“)
 - c) Zák. č. 500/2004 Sb., správní řád
 - d) Důvodová zpráva vládního návrhu správního řádu, sněmovní tisk č. 201
 - e) Zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
 - f) Zák. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Vzhledem k již vydaným rozhodnutím některých orgánů sociálně-právní ochrany dětí a vzhledem k rozsáhlé korespondenci mezi jednotlivými ministerstvy je více než zřejmé, že dané téma je nutné odborně minimálně diskutovat, neboť na ně neexistuje jednotný právní názor.

Východiska:

Tzv. Průběžná informace Ministerstva práce a sociálních věcí k zahájení správního řízení o výchovném opatření dle ust. § 43 ZoR, ve spojení s ust. § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí datovaná dne 21. 2. 2012, není dle názoru naší kanceláře tzv. „pokynem ministerstva“, který by jakkoliv příslušné adresáty právně zavazoval. I kdyby tomu tak ale bylo a (byť ani název tomu neodpovídá) obsah textu by byl brán jako „jakýsi pokyn

ministerstva“, je nutno říci, že z hlediska síly právní normy jsou „pokyny ministerstev“ pouze interními předpisy, které mají za úkol upravovat a sjednocovat praxi správních orgánů. Přestože pokyny ministerstev nejsou obecně závaznými právními předpisy, správní orgány mají povinnost se jimi ve své praxi řídit, což neplatí ovšem v případě, že by se taková praxe neslučovala s obecně závaznými právními předpisy. (což několikrát ostatně konstatoval Nejvyšší správní soud, např. rozhodnutí sp.zn. 2 Afs 53/2010-66).

Zůstává otázkou, zda správní řízení o uložení výchovného opatření je možné zahájit přímo na žádost účastníka řízení, tedy povětšinou rodiče, či zda takovou žádost posuzovat jen jako podnět k zahájení řízení, kdy správní orgán není povinen zahajovat správní řízení, nýbrž záleží na jeho uvážení a jeho vyhodnocení situace, zda řízení zahájí či nikoliv.

Dle ust. § 13 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, rozhoduje **OBCNÍ ÚŘAD** o opatřeních podle zvláštního právního předpisu (kterým je ust. § 43 ZoR), neučinil-li tak soud, přihlédne přitom k tomu, že projednávání nedostatků podle ust. § 10 odst. 1 písm. b) až d) téhož zákona nevedlo k nápravě. Opis rozhodnutí zasílá obecní úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

Dle ustanovení § 43 odst. 1 ZoR může **Soud**, neučinil-li tak orgán sociálně-právní ochrany dětí, učinit tato opatření, vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte:

- a) napomene vhodným způsobem nezletilého, jeho rodiče a osoby, kteří narušují jeho řádnou výchovu,
- b) stanoví nad nezletilým dohled a provádí jej za součinnosti školy, občanských sdružení v místě bydliště nebo na pracovišti,
- c) uloží nezletilému omezení, které zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu, zejména návštěvu podniků a zábav pro nezletilého vzhledem k jeho osobě nevhodných.

Dle odst. 2 téhož ustanovení pak zákon stanoví, že učinil-li orgán sociálně-právní ochrany dětí opatření uvedené v odst. 1 (viz výše), nepotřebuje schválení soudu. Měnit nebo rušit taková opatření může jen orgán, který je učinil. Zde v podstatě se jedná o správní řízení, kde rozhodujícím orgánem je orgán státní správy.

Z výše uvedeného je patrné, že oba uvedené orgány, tj. soud i obecní úřad zde jako orgán státní moci, rozhodují o jednotlivých výchovných opatřeních **SAMOSTATNĚ a na sobě nezávisle**. Zákon neurčuje ani nestanovuje žádnému z orgánů přednostní rozhodnutí, je dle našeho názoru věcí samotných účastníků řízení, jakou formou a jakou cestou se rozhodnou svoji žádost či návrh podat. V případě soudního řízení dle ust. § 43 ZoR se jedná o „NÁVRH na uložení výchovného opatření“, přičemž účastníky řízení jsou bez diskuze oba rodiče nezletilého dítěte. Výjimkou je pouze případ, kdy jeden z rodičů je zbaven rodičovské zodpovědnosti. Řízení podle ust. § 43 ZoR není vedeno v režimu správního řádu dle zákona č. 500/2004 Sb., nýbrž v režimu občanského soudního řádu dle zákona č. 99/1963 Sb. Naproti tomu v řízení dle ust. § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí se jedná o „ŽÁDOST na uložení výchovného opatření“, přičemž účastenství je zde diskutováno a bude rozebráno níže, nicméně toto řízení probíhá zcela v režimu zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

Níže uvedený text je zaměřen právě na režim správního řádu.

O výchovných opatřeních, tj. napomenutí, dohledu a omezení, rozhodují všechny obecní úřady podle místa trvalého bydliště dítěte v případě, že již ve věci nerozhodl soud. V případě odvolání proti rozhodnutí obecního úřadu je odvolacím orgánem krajský úřad. Opis rozhodnutí musí obecní úřad zaslat na vědomí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a také sledovat, zda jsou opatření, o nichž rozhodl, dodržována. Obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností pak přísluší sledovat dodržování vlastních rozhodnutí o výchovných opatřeních, ale též výchovných opatřeních uložených soudem, a to za předpokladu, že o to soud požádá.

Řízení se zahajuje zpravidla z vlastního podnětu orgánu sociálně-právní ochrany dětí či z podnětu jiné osoby a může být též dle našeho názoru též na žádost osoby, která je účastníkem řízení. Kdo je účastníkem řízení nenajdeme ve zvláštním předpise, tedy v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ale v ust. § 27 a § 28 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

Účastníci řízení:

Účastníkem řízení je v řízení o žádosti dle ust. § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu jednak žadatel, jednak další dotčené osoby, jejichž práva a povinnosti jsou spjaté s právy a povinnostmi žadatele. Na všechny tyto osoby najednou se vztahuje rozhodnutí správního orgánu.

V důvodové zprávě vládního návrhu správního řádu, sněmovní tisk č. 201, k tomuto ustanovení je uvedeno: „... Z dalších ustanovení návrhu zákona vyplývá, že **účastník dle tohoto ustanovení má veškerá práva, včetně těch, jimiž může v případě žádostí předmětem disponovat.** Pojem „žadatel“ označuje toho, kdo podává žádost o zahájení řízení. Pojem „žádost“ je vyhrazen pro žádost o zahájení řízení v řízení, jehož výsledkem má být správní akt, jímž se žádosti alespoň částečně vyhová, případně se žádost zamítne nebo se řízení zastaví.

Dle ust. § 27 odst. 1 písm. b) téhož zákona jsou účastníky řízení z moci úřední pak dotčené osoby, jimiž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.

Dle ust. § 27 odst. 2 téhož zákona jsou účastníky řízení též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Účastníci, kteří mohou být obsahem správního aktu dotčeni, mají veškerá procesní práva, s výjimkou několika ustanovení zákona, která výslovně odlišují procesní situaci účastníků.

Dle ust. § 27 odst. 3 téhož zákona jsou účastníky rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. V souvislosti s pojetím účastenství je např. často diskutována i účast veřejnosti a občanských sdružení, hájících veřejný zájem, ve správním řízení.

Dle ust. § 28 odst. 1 téhož zákona bude konečně za účastníka v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem řízení, dokud se neprokáže opak. O tom, zda osoba je či není účastníkem, vydá správní orgán usnesení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti v řízení bylo rozhodováno, a ostatní účastníci se o něm vyzoomí.

Dle ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu je řízení o žádosti zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Dle ustanovení § 45 odst. 1 téhož zákona musí žádost mít kvalifikované náležitosti, musí z ní být patrné, co žadatel žádá nebo čeho se domáhá. Žadatel je dále povinen označit další jemu známé účastníky. Nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit.

Vzhledem k zásadám, na kterých je správní řízení postaveno, je mimo veškerou pochybnost, že se právní řízení zahajuje z podnětu účastníka, který má subjektivní zájem na daném řízení. Platí zde totiž tak zvaná zásada dispoziční. Účastník určuje ve své žádosti předmět řízení, kterým je naopak správní orgán vázán, zde správnímu orgánu naprosto nepřísluší, aby dle své libovůle posuzoval, zda správní řízení zahájí či nezahájí a zda žádost účastníka řízení o tom vyrozumí či nevyrozumí. Správní orgán je povinen se žádostí účastníka řízení zabývat, ale podle zásad a ustanovení správního řádu také v řízení postupovat, tzn. řízení o žádosti účastníka zahájit, shromáždit podklady pro vydání rozhodnutí, na základě kterých pak v určité věci rozhodnutím založit, měnit nebo zrušit práva anebo povinnosti jmenovitě určené osobě nebo v určité věci prohlásit, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhodnout o procesních otázkách.

Proto v situaci, kdy dítě bylo svěřeno do péče jednoho rodiče a druhý rodič se domnívá, že pečující rodič svým jednáním narušuje výchovu dítěte, **má tento rodič právo požadovat**, aby orgán sociálně-právní ochrany (ale samozřejmě i soud) zjednal nápravu tím, že uloží výchovné opatření – např. napomenutí. Podle ust. § 31 odst. 2 ZoR je povinností a právem rodičů důsledně chránit zájmy dítěte, na druhé straně dítě má právo na řádnou péči a výchovu. Rodiče, pokud nejsou omezeni nebo zbaveni rodičovské zodpovědnosti, mají rodičovskou zodpovědnost v plném rozsahu, tj. mají právo se s dítětem pravidelně stýkat, vychovávat ho, řídit jeho jednání, získávat informace o něm atd. Z toho vyplývá, že rodič, který nemá dítě svěřené do výchovy a výživy, je v řízení o výchovném opatření účastníkem tohoto řízení už jen prostě z titulu skutečnosti, že tímto rozhodnutím může být přímo dotčen na svých právech, např. v právu na styk se svým dítětem dle soudního rozhodnutí či v právu podílet se na výchově dítěte apod. (k tomuto podrobně viz JUDr. Věra Novotná, Právo a rodina roč. 6 č. 1/2004, Správní řízení o výchovném opatření u nezletilých dětí).

Názor Ministerstva práce a sociálních věcí, že právo na uložení výchovného opatření není veřejným subjektivním právem a rodič či jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nemá nárok na uložení výchovného opatření, tudíž obecní úřad není povinen na základě žádosti zahajovat správní řízení, není dle našeho názoru správný již proto, že pro něj nelze najít oporu v zákoně. Kromě toho postrádá logické odůvodnění.

Není v zásadě možné přijmout vysvětlení, že pro zahájení správní řízení na žádost účastníka lze postupovat pouze tehdy, pokud to zákon výslovně upravuje. Pokud správní řád výslovně nestanoví, či pokud dikce předmětných ustanovení (§ 13 zákona č. 359/1999 Sb.) jednoznačně nenasvědčuje tomu, že by byl správní orgán zahájit správní řízení ve všech případech, tj. jak z moci úřední, tak na žádost účastníků, pak nelze stanovit, že jde o řízení ex offo, které se zahajuje pouze z moci úřední. V takovém případě je naopak nutné postupovat dle zásad správního řízení a poskytnout účastníkům řízení možnost plně využívat jejich dispozičních práv. Ostatně veřejná správa je službou veřejnosti, nikoliv službou vrchnosti.

Závěr:

Orgány státní správy jsou orgány veřejné moci a jako takové jsou vázány obecnými principy, které charakterizují demokratický stát. Je na místě připomenout čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky – zákona č. 1/1993 Sb., ve kterém je uvedeno, že „Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.“ Též stojí za to připomenout čl. 2 odst. 3 Ústavy, kde je uvedeno, že „Státní moc slouží všem občanům“.

Je to tedy vždy občan, v jehož prospěch musí orgány státní správy jednat, přičemž tím „prospěchem“ se nerozumí automatické vyhovění žádosti, ale spravedlivé posouzení věci. Z tohoto úhlu pohledu je nutno konstatovat, že je skutečně prakticky vyloučeno, aby stát a jeho orgány účinně rozvíjely tak složitou kontrolní činnost, která by zajišťovala plnou a nerušenou realizaci subjektivních práv všech fyzických i právnických osob ve všech případech, kdy tato jejich práva byla ohrožena či porušena, pouze z „úřední povinnosti“. Takový záměr by byl nejen právně technicky neuskutečnitelný, ale byl by rovněž nežádoucí z hlediska požadavku dispoziční autonomie soukromoprávních subjektů.

Závěrem je nutno dodat, že pokud by skutečně vstoupil v platnost či v praxi se začal prosazovat záměr naznačený Průběžnou informací Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 21. 2. 2012, je možno důvodně předpokládat úspěšnou obhajobu práv nevyslyšeného účastníka u Ústavního soudu. Muselo by se jednat o řízení, ve kterém by byl namítán nedostatek práva na spravedlivý proces, a to zejména ve formě nedostatku práva na přístup k soudu (neboť zde orgán státní správy vydává rozhodnutí, která svým obsahem rozhodují o právech a povinnostech občanů, tedy rozhodnutí kvazisoudní).

V Praze dne 28. 12. 2012

Za advokátní kancelář Klára Samková s.r.o.

Mgr. Monika Landová, advokátka
is. JUDr. Klára A. Samková, Ph.D.

Advokátní kancelář
Klára Samková s.r.o.
Španělská 742/6, 120 00 Praha 2
IČ: 283 86 671

Zákon o výživném

§1

- 1) Výživné slouží k uspokojování základních životních potřeb dítěte či zletilého potomka.
- 2) Právo na výživné od rodičů vzniká narozením dítěte, v případě otce jen pokud jde o vlastního rodiče. Ukáže-li se kdykoliv později, že otec není rodičem dítěte, má právo na vrácení již uhrazeného výživného, jakož i dalších vynaložených nákladů. Odpovědnost za vzniklou škodu nese matka, která jako otce uvedla někoho jiného. Totéž platí i v případě narození dítěte v průběhu manželství.
- 3) Právo na výživné od rodičů zaniká dosažením zletilosti dítěte nebo až dokončením vzdělání podle školského zákona, nejpozději však dosažením věku 21 let.
- 4) Zletilý potomek má právo na výživné i při studiu podle Vysokoškolského zákona, avšak pouze od rodiče, který dal zletilému potomkovi s tímto studiem souhlas. Souhlas rodiče pak již nelze vzít zpět. Vyživovací povinnost v tomto případě zaniká ukončením vzdělání podle Vysokoškolského zákona nejpozději však dosažením věku 26 let.
- 5) Právo na výživné nelze přiznat, pokud by to odporovalo dobrým mravům demokratické společnosti.

§2

- 1) Dohoda rodičů nebo dohoda rodiče se zletilým potomkem o výživném má přednost před dalšími ustanoveními tohoto zákona.
- 2) Dohoda rodičů musí být uzavřena před místně příslušným orgánem sociálně právní ochrany dětí, a to v písemné podobě nebo formou úředního záznamu.
- 3) Dohoda rodiče se zletilým potomkem musí být uzavřena v písemné podobě s úředně ověřenými podpisy.
- 3) V případě takto uzavřené dohody se nelze domáhat sociálních dávek určených pro nezaopatřené dítě a ani zletilý potomek se nemůže domáhat dávek sociální podpory.

§3

- 1) Dnem podání návrhu o rozvod manželství se vyživovací povinnost rodičů k nezletilým dětem či zletilým potomkům upravuje podle tohoto zákona.
- 2) Soud ve lhůtě 3 dnů o podaném návrhu vyrozumí Českou správu sociálního zabezpečení.
- 3) Česká správa sociálního zabezpečení ve lhůtě 3 dnů vystaví platební výměr výživného oběma rodičům, přičemž vychází z jejich posledního známého příjmu. Zároveň založí účet, v případě více dětí pro každé zvlášť, na který bude výživné hrazeno oběma rodiči. Číslo účtu pro každé dítě bude uvedeno v platebním výměru výživného.
- 4) Součet výživného od obou rodičů je vyměřovacím základem pro stanovení dávek sociální podpory pro dítě či zletilého potomka.

1) Výživné je rodiči placeno formou záloh. Souběžně s podáním přiznání k dani z příjmu je rodič povinen podat i vyúčtování výživného. Vyúčtování se podává k České správě sociálního zabezpečení na předepsaném formuláři.

2) Vyúčtování výživného obsahuje tyto údaje:

a) základní údaje o plátcí výživného

b) základní údaje oprávněného/všech oprávněných

c) základ daně z přiznání k dani z příjmů

d) uplatněný daňový bonus na oprávněného/všechny oprávněné

e) daň z příjmu

f) příjem nemocenských dávek

g) příjem sociálních dávek

h) součet všech příjmů (příjmu po odečtu daně z příjmu + příjem nemocenských dávek + sociálních dávek)

ch) odvod sociálního pojištění

i) odvod zdravotního pojištění

j) čistý příjem po odečtu sociálního a zdravotního pojištění

k) předpis výživného podle tohoto zákona (pro každé dítě samostatně)

l) uhrazené výživné (pro každé dítě samostatně)

m) přeplatek nebo nedoplatek výživného

n) nové zálohy výživného (pro každé dítě samostatně)

3) Pokud některému z rodičů vzniknul nedoplatek na výživném, rozdělí se tato částka na 12 měsíců a o tuto částku se mu v následujícím období zvyšuje výživné.

4) Pokud některému z rodičů vznikl přeplatek na výživném, rozdělí se tato částka na 12 měsíců a o tuto částku se mu v následujícím období snižuje výživné.

5) Součástí vyúčtování výživného je výpočet záloh výživného na následující období.

6) Pokud některý z rodičů dosahuje příjmů z jiné než závislé činnosti, stává se druhý rodič či zletilé dítě účastníkem daňového řízení a může u tohoto rodiče zpochybnit údaje v daňovém řízení. O výsledku řízení bude vyrozuměn příslušným finančním úřadem.

§5

- 1) Výživné je splatné nejpozději do 25. dne předcházejícího měsíce, na který je určeno. Za každý den prodlení je povinnému rodiči účtováno 0,01 % penále z celkové částky.
- 2) Pokud některý z rodičů neuhradí výživné do 8 dne měsíce, na které je výživné určeno, je pohledávka Českou správou sociálního zabezpečení bezodkladně předána k vymáhání Celní a daňové správě.
- 3) Nastane-li situace, kdy rodič není schopen řádně plnit předepsané zálohy výživného, může Českou správu sociálního zabezpečení požádat o snížení záloh výživného.
- 4) O snížení záloh rozhodne Česká správa sociálního zabezpečení nejpozději do 3 dnů od podání žádosti.
- 5) Pokud bude žádosti vyhověno, Česká správa sociálního zabezpečení o tom vyrozumí druhého rodiče či zletilého potomka.

§6

- 1) Výživné je rodičům nebo zletilému potomkovi vypláceno Českou správou sociálního zabezpečení nejpozději do 10 dne měsíce, na které je určeno. Za každý den prodlení má oprávněný nárok na úhradu penále ve výši 0,01 % z celkové částky.
- 2) Do doby rozhodnutí o svěření dítěte do péče rodičů, je každému rodiči vyplácena polovina z celkového výživného od obou rodičů.
- 3) Po rozhodnutí o svěření dítěte do péče rodičů, je podle rozsahu péče o dítě rodičům vyplácena poměrná část z celkového výživného od obou rodičů. Ve stejném poměru pak rodiče uplatňují i slevu na dani z příjmů.
- 4) Rodiči, který je v prodlení s plněním výživného podle § 4 odst. 5), nebude Českou správou sociálního zabezpečení vyplácena poměrná část výživného. Výživné, na které má dítě nebo zletilý potomek podle toho zákona právo, bude v tomto případě vypláceno v plné výši rodiči, který řádně plní výživné nebo zletilému potomkovi.

§7

- 1) Pokud rodič v období 3 měsíců 3 krát nepředá dítě mladší 15 ti let druhému rodiči v době, kdy měl druhý rodič o dítě pečovat, může druhý rodič podat návrh na zastavení výplaty výživného, které však dále plní.
- 2) Pokud dítě starší 15 ti let v době 3 měsíců neudrhuje pravidelný kontakt s některým z rodičů v rozsahu, který byl stanoven rozhodnutím o péči rodičů o dítě, ztrácí nárok na výživné od tohoto rodiče stanovené výpočtem podle tohoto zákona a po dobu trvání práva na výživné podle § 1 odst. 3), má nárok na výživné jen do výše poloviny svého životního minima.
- 3) Rodič, se kterým dítě starší 15 ti let neudrhuje pravidelný kontakt, může podat návrh na snížení výživného na polovinu životního minima tohoto dítěte. Zároveň může podat návrh na zastavení výplaty výživného a dále plní výživné jen do výše poloviny životního minima dítěte.

4) Česká správa sociálního zabezpečení neprodleně ukončí výplatu výživného rodiči, který druhému rodiči brání ve styku s dítětem nebo se u něj dítě starší 15 ti let zdržuje a to až do výše výživného, které plní druhý rodič. Zároveň tuto skutečnost oznámí místně příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí. Výplata výživného od druhého rodiče bude obnovena až na základě pokynu místně příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí. Pokyn nelze vydat bez souhlasu rodiče, kterému je bráněno ve styku s dítětem.

3) Dnem zániku vyživovací povinnosti (§ 1 odst. 3) bude potomkovi výživné uložené u České správy sociálního zabezpečení ve lhůtě 14 dnů vyplaceno.

§8

1) Pokud rodič v období 3 měsíců 3 krát nepřeveze dítě mladší 18 ti let od druhého rodiče v době, kdy měl o dítě pečovat, může druhý rodič podat návrh na zastavení výplaty výživného tomuto rodiči.

2) Česká správa sociálního zabezpečení neprodleně ukončí výplatu výživného rodiči, který si nepřebírá dítě do péče od druhého rodiče. Zároveň tuto skutečnost oznámí místně příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí. Výplata výživného bude tomuto rodiči obnovena až na základě pokynu místně příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí. Pokyn nelze vydat bez souhlasu rodiče, který podal návrh na zastavení výplaty výživného.

3) Pokud rodič ani po zásahu orgánu sociálně právní ochrany nepřebírá dítě do svojí péče, v době kdy má o dítě pečovat, zvyšuje se mu vyživovací povinnost o 20 %. Zároveň ztrácí možnost uplatňovat na dítě slevu z daně z příjmů.

§9

1) Součet příjmu ze závislé či samostatně výdělečné činnosti, nemocenské a sociálních dávek po odečtu daně z příjmu, sociálního a zdravotního pojištění je vyměřovací základ výživného.

2) Od tohoto základu se v případě vyživovací povinnosti podle § 1 odst. 3) odečítá životní minimum povinného rodiče.

3) Od tohoto základu se v případě vyživovací povinnosti podle § 1 odst. 4) odečítá 1,5 násobek životního minima povinného rodiče.

4) Pokud má rodič vyživovací povinnost k manželce, která nedosahuje minimálního příjmu, odečítá se od vyměřovacího základu výživného životní minimum manželky.

5) Od toho základu se odečítá 2 000,- Kč, pokud rodič dosahuje příjmu ze závislé či samostatně výdělečné činnosti alespoň ve výši minimální mzdy.

6) Z vyměřovacího základu výživného po odpočtu nezbytného minima povinného rodiče podle odst. 2), odst. 3), odst. 4) a nákladů na dosažení příjmů podle odst. 4) se výživné vypočítá podle následujících tabulek.

Počet dětí/věk	1	2	3	4	5
0 - 5 let	30	20	10	8	6
6 – 9 let	35	25	15	13	9
10 – 14 let	38	28	18	15	11
15 – 17 let	40	30	20	18	14
18 – 21 let	42	32	22	20	16
21 – 26 let	35	25	15	13	11

Příklad výpočtu pro dvě děti ve věku 5 let a 10 let při příjmu povinného rodiče 15 000,-Kč

Dítě 5 let $(15000 - 3410 - 2000) \cdot 0,2 = 1918,- \text{ Kč}$

Dítě 10 let $(15000 - 3410 - 2000) \cdot 0,28 = 2685,- \text{ Kč}$

Výživné celkem 4 603,- Kč

7) Při výpočtu výživného se uplatňuje zásada rovnosti všech dětí a zletilých potomků. Do výpočtu se zahrnují všechny děti a zletilí potomci, ke kterým má povinný rodič vyživovací povinnost a použije se sazba podle celkového počtu dětí.

8) Horní hranice výživného od obou rodičů činí 10 ti násobek životního minima dítěte či zletilého potomka. Pokud výživné od obou rodičů přesáhne tuto částku, bude přesahující část ukládána na účtu České správy sociálního zabezpečení a dítěti bude vyplacena do 14 dnů po dosažení zletilosti. V případě platební neschopnosti některého z rodičů, použije se uložená část na výplatu výživného.

§ 10

1) Pokud dítě starší 15 ti nerespektuje některého z rodičů, nechová k němu náležitou úctu či žije zahálečným životem, ztrácí nárok na výživné od tohoto rodiče stanovené výpočtem podle tohoto zákona a po dobu trvání práva na výživné podle § 1 odst. 3), má nárok na výživné jen do výše poloviny svého životního minima.

2) Rodič, ke kterému dítě starší 15 ti let nechová náležitou úctu nebo žije zahálečným životem, může podat návrh na snížení výživného na polovinu životního minima tohoto dítěte. Zároveň může podat návrh na zastavení výplaty výživného a dále plní výživné jen do výše poloviny životního minima dítěte.

3) Česká správa sociálního zabezpečení neprodleně ukončí výplatu výživného rodiči, u kterého se dítě starší 15 ti let zdržuje a to až do výše výživného, které plní druhý rodič. Zároveň tuto skutečnost oznámí místně příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí. Výplata výživného od druhého rodiče bude obnovena až na základě pokynu místně příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí. Pokyn nelze vydat bez souhlasu rodiče, kterému dítě nechová náležitou úctu.

4) Pokud zletilý potomek nerespektuje některého z rodičů, nechová k němu náležitou úctu či žije zahálečným životem, ztrácí nárok na výživné od tohoto rodiče. Rodič, ke kterému zletilý potomek nechová náležitou úctu nebo žije zahálečným životem, může podat návrh na zrušení vyživovací povinnosti a není povinen dále přispívat na výživu potomka.

5) Česká správa sociálního zabezpečení neprodleně ukončí výplatu výživného zletilému potomkovi. Zároveň tuto skutečnost oznámí místně příslušnému správnímu orgánu, který bezodkladně zahájí řízení o zrušení vyživovací povinnosti.

6) Správní orgán vede řízení v souladu s obecně zachovávanými a uznávanými zásadami tak, aby každé jednání bylo v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti. Tento obecný horizont, musí být posuzován z hlediska konkrétního případu v daném čase, na daném místě a ve vzájemném jednání účastníků právního vztahu.

ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
Špitálska 8, 812 67 BRATISLAVA

INTERNÁ NORMA č. IN – 014/2012

Názov normy:

***Vykonávanie funkcie kolízneho opatrovníka a súvisiacich opatrení
sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately úradmi práce, sociálnych
vecí a rodiny***

Druh normy:

Metodický pokyn č. 4 – 2/2012

Účel normy:

Usmerňuje postup zamestnancov úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri vykonávaní funkcie kolízneho opatrovníka a súvisiacich opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Oblasť platnosti:

Táto interná norma je platná pre všetkých zamestnancov úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, odborov sociálnych vecí, oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v SR

Počet strán: 25 vrátane 1 prílohy

Vydanie: prvé

Vzťah k už vydaným interným normám ÚPSVR:

Nová norma ruší internú normu č. 020/2006

Gestorský útvar: Sekcia sociálnych vecí a rodiny Odbor sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	Schválil: MUDr. Ivan Juráš generálny riaditeľ	Dátum schválenia: 22.02.2012 Dátum účinnosti: 22.02.2012
--	--	---

Zásady práce s internou normou ÚPSVR:

1. Pridelenie internej normy

Táto interná norma ÚPSVŘ bola pridelená na organizačný útvar
dňa.....

2. Uloženie internej normy

Interná norma bude trvalo uložená v útvare
 Pritom musí byť uložená tak, aby bola prístupná všetkým zamestnancom organizačného útvaru, ktorí ju potrebujú aplikovať pri svojej práci.

3. Oboznámenie s internou normou

Zodpovedný vedúci zamestnanec organizačného útvaru je povinný bezodkladne po pridelení internej normy zabezpečiť oboznámenie všetkých zamestnancov s normou, najmä tých, ktorí budú túto normu využívať vo svojej práci a zároveň informovať o tom, kde bude norma trvalo uložená.

4. Záznam o oboznámení zamestnancov so smernicou

<i>Dátum</i>	<i>Priezvisko a meno zamestnanca</i>	<i>Funkcia</i>	<i>Útvar</i>	<i>Podpis</i>

OBSAH

1.	Právne východiská výkonu funkcie kolízneho opatrovníka	4
1.1.	Vymedzenie pojmu kolízny opatrovník	4
1.2.	Ustanovenie kolízneho opatrovníka a jeho funkcia	4
1.3.	Procesné postavenie kolízneho opatrovníka	7
1.4.	Zastúpenie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny ustanoveného súdom za kolízneho opatrovníka dieťaťu iným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny	9
1.5.	Zisťovanie pomerov dieťaťa a názoru dieťaťa	10
1.6.	Spriestupňovanie informácií zo spisovej dokumentácie dieťaťa vedenej na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny	12
2.	Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávané úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v konaniach vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností	14
2.1.	Sociálne poradenstvo	15
2.2.	Pomoc na odstránenie alebo zmiernenie dôsledkov rozporu záujmov	17
2.2.1.	Psychologická pomoc	17
2.2.2.	Mediácia ako odborná metóda na uľahčenie riešenia konfliktných situácií v rodine..	17
2.3.	Zisťovanie pomerov	18
2.4.	Zisťovanie názoru dieťaťa	19
3.	Špecifiká výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v konaní o zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	20
4.	Činnosť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately po právoplatnom rozhodnutí súdu	22
	PRÍLOHA	24
	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	25

funkcia kolízneho opatrovníka spočíva v povinnosti objektívne chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa v konaní. Kolízny opatrovník pri ochrane práv dieťaťa zohľadňuje aj názor dieťaťa k prejednáwanej veci, ak je to v jeho záujme.

Záujem dieťaťa, tak ako to má na zreteli zákon o rodine v najširšom slova zmysle, možno pre účely výkonu funkcie kolízneho opatrovníka chápať ako zabezpečenie priaznivého a všestranného psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa, najmä uspokojovaním jeho potrieb.¹

Konať v záujme dieťaťa kolíznym opatrovníkom znamená, mať na zreteli potreby dieťaťa rešpektujúc jeho individualitu a jedinečnosť, zohľadňujúc v akej životnej situácii sa nachádza, v akých podmienkach žije.

V prípade konaní, kde sa rozhoduje o výkone rodičovských práv a povinností, najmä o úprave práv a povinností rodičov voči dieťaťu počas trvania manželstva alebo na čas po rozvode manželstva, o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, o zverení dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov, konať v záujme dieťaťa kolíznym opatrovníkom znamená, brať do úvahy, najmä napĺňanie potreby istoty a bezpečia vyplývajúce z budovania citových väzieb a interpersonálneho vzťahu dieťaťa k obom rodičom, zohľadňujúc potenciálnu konfliktnosť rozchodu rodičov pre dieťa, konania samého, ako aj usporiadania vzťahov po jeho skončení.

V zmysle § 31 ods.4 zákona o rodine funkcia kolízneho opatrovníka zaniká právoplatným skončením právnej veci alebo vykonaním právneho úkonu, na účely ktorého bol ustanovený.

1.3 Procesné postavenie kolízneho opatrovníka

Kolízny opatrovník, aj keď nie je účastníkom konania, v konaní pred súdom má postavenie účastníka konania.

Postavenie účastníka konania ho oprávňuje k tomu, že v priebehu konania sa kolízny opatrovník zúčastňuje na pojednávaniach a má právo sa vyjadrovať ku všetkým skutočnostiam, ktoré vyšli v konaní najavo. Navrhuje vykonať procesné dôkazy, prípadne navrhuje ďalšie dokazovanie, a taktiež navrhuje súdu, ako má vo veci rozhodnúť s prihliadnutím na záujem dieťaťa a názor dieťaťa k prejednáwanej veci, ktorý súdu prezentuje. Všetky dôkazy a skutočnosti musia byť súdu predložené najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým súd ukončí dokazovanie za skončené a v konaniach, v ktorých súd nenariaďuje pojednávanie, najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. O tomto sú účastníci konania a kolízny opatrovník poučení súdom.

Z procesného postavenia kolízneho opatrovníka vyplýva povinnosť kolízneho opatrovníka vždy uplatňovať procesné práva dieťaťa v konaní pred súdom. Prednesené návrhy a vyjadrenia kolízneho opatrovníka musia vychádzať z objektívneho zisťovania pomerov dieťaťa a musia byť riadne zdôvodnené.

¹ Dohovor o právach dieťaťa čl. 3 ods. 1 „záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávanými súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi“

- informuje obidvoch rodičov o možnostiach porozvodovej (porozchodovej) starostlivosti o dieťa,
- informuje rodičov o neprimeraných následkoch, ak jeden z rodičov bude v budúcnosti v roli rodiča chýbať, alebo dieťa bude vystavené obmedzovaniu alebo bráneniu styku,
- vedie rodičov k spolupráci a komunikácii v rovine starostlivosti o dieťa a výchovných stratégií vzhľadom na potreby dieťaťa.

V rámci sociálneho poradenstva vedie orgán SPODaSK rodičov k tomu, aby uvažovali o striedavej osobnej starostlivosti o dieťa ako o prvej možnosti porozvodovej, porozchodovej starostlivosti. Súčasne orgán SPODaSK informuje rodičov o možnosti dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností predbežným opatrením podľa § 76 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok, kedy súd môže nariadiť zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Dočasnou úpravou výkonu rodičovských práv a povinností budú mať rodičia možnosť získať reálne skúsenosti o schopnosti zabezpečovať striedavú osobnú starostlivosť o dieťa a prejavíť svoj záujem o takúto formu zverenia dieťaťa v konaní vo veci samej.

Spôsob riešenia konfliktných situácií v rodine je vždy založený na konkrétnych problémoch rodiny a vyžaduje empatický a citlivý prístup zamestnanca zodpovedného za vedenie prípadu.

Poskytnutie sociálneho poradenstva vykonáva zodpovedný zamestnanec oddelenia SPODaSK. V prípade potreby je možné do poskytnutia sociálneho poradenstva dieťaťu a jeho rodičom zapojiť referát poradensko-psychologických služieb úradu (ďalej len „RPPS“). Zodpovedný zamestnanec, ktorý prípad vedie, požiada RPPS o poskytnutie sociálneho poradenstva, konkretizuje túto požiadavku a zároveň predloží RPPS informácie a výsledky doposiaľ vykonaných opatrení SPODaSK. S výsledkami a závermi sociálneho poradenstva poskytnutého RPPS, oboznámi RPPS zodpovedného zamestnanca, ktorý prípad vedie.

Sociálne poradenstvo možno rodičom i dieťaťu sprostredkovať aj u externého poskytovateľa, najmä so zameraním na partnerské a rodinné poradenstvo. Ak rodičia alebo rodina uprednostní externé sociálne poradenstvo, sociálny pracovník poskytne klientovi zoznam inštitúcií, v ktorých sa uvedené poradenstvo poskytuje. Klient si v týchto zariadeniach zabezpečuje poskytnutie sociálneho poradenstva na základe dohodnutých podmienok s poskytovateľom na vlastné náklady.

V rámci sociálneho poradenstva je rodičom odporúčaná psychologická pomoc a sú informovaní o možnosti jej využitia v podmienkach úradu prostredníctvom RPPS.

Pri poskytovaní sociálneho poradenstva, orgán SPODaSK môže rodičom uvažujúcim o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti alebo rodičom, ktorí potrebujú získať informácie o striedavej osobnej starostlivosti, odporučiť možnosť získať informácie prostredníctvom stretnutí s rodičmi so skúsenosťami so striedavou osobnou starostlivosťou, prostredníctvom občianskych združení angažujúcich sa v tejto oblasti (Liga otcov, Striedavá osobná starostlivosť Slovensko-česká spoločnosť).

V rámci sociálneho poradenstva orgán SPODaSK poskytuje pomoc pri spísaní návrhu rodičovi, ktorý takúto pomoc potrebuje. Taktiež orgán SPODaSK pomôže spísať rodičovi návrh na vydanie predbežného opatrenia, ak je potrebné zabezpečiť dočasnú úpravu pomerov.

Dětský průvodce
rozpadem rodiny

CO SE S NÁMI STANE, KDYŽ SE RODIČE ROZEJDOU?

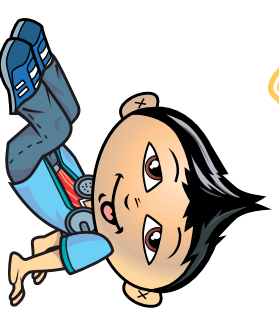

Tato příručka ti pomůže odpovědět na tvé otázky.

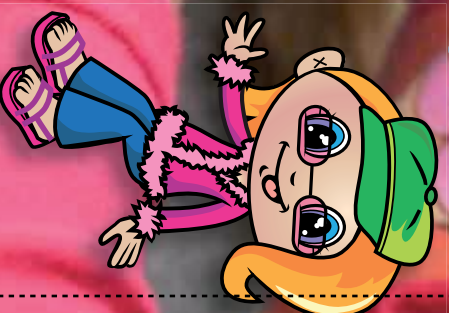
Současně ti řekne věci, které je dobré vědět. Například:

- Je opravdu běžné, že se rodiče rozcházejí.
- Většina dětí zjišťuje, že vše je postupem času stále snadnější.
- Většina dětí se i nadále setkává s lidmi, se kterými se rádi vidají, a dělá věci, které rádi dělají
- Tví rodiče budou vždy tvými rodiči. Vždy tě budou milovat.

Pokud tu nenajdeš odpovědi na otázky, které máš, na zadní straně jsou kontakty na lidi, kteří ti mohou pomoci.

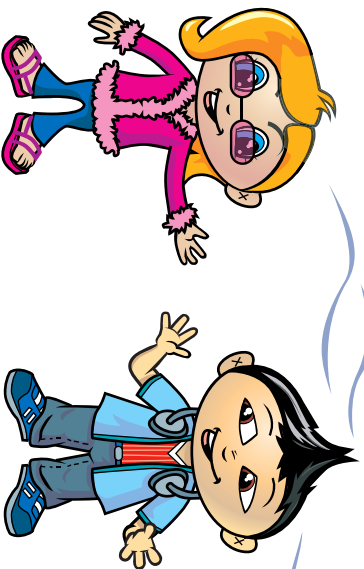

Když se rodiče rozcházejí, je to všechno dost zamotané. Možná přesně nevíš, co se bude dít.

Stává se to i mnoha jiným dětem?

Rozchody jsou velice běžné a to i v rodinách, které žily spolu dlouhé roky. V Čechách se každý rok rozchází tisíce rodin. To znamená, že tisíce dětí žijí v rodinách, v nichž rodiče žijí odděleně.

JE TO MOJE CHYBA?

Ne! Když se rozchází tvoji rodiče, není to nikdy tvoje chyba. Oni se rozcházejí proto, že si spolu už nerozumí.

BUDE TO SNAŽŠÍ?

U některých dětí je život snažší hned potom, kdy se rodiče rozejdou. Jiné děti říkají, že to chvíli trvá.. Jedna věc je ale jistá – všichni říkají, že časem se věci zlepší.

„Skutečně ráda trávím čas s mojí mámou, - teď po rozvodu je o hodně uvolněnější.“ Tāňa

PROČ TO PROŽÍVÁM TAK SILNĚ?

Je úplně v pořádku, že silně prožíváš rozchod svých rodičů.

Většina dětí to tak prožívá.

Měla jsem obavy, jak to bude fungovat. Ale zvykla jsem si. Teď už to je O.K.

Je plno pocitů, které můžeš během rozchodu tvých rodičů zažívat:

- Můžeš mít zlost
- Můžeš se cítit provinilý
- Můžeš mít veliký strach
- Můžeš se dokonce cítit šťastný
- Můžeš cítit úlevu
- Můžeš být ustaraný

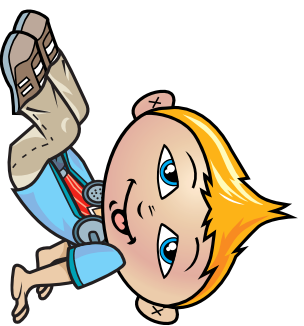

Někdy se můžeš cítit dobře a najednou zase špatně a to během vyučování, když hraješ sport anebo večer, když ležíš v posteli.

„Zpočátku jsem nevěděla, jak to bude teď fungovat a kdo se bude o mě starat. Teď už jsme si všichni zvykli a cítím se v pohodě.“ Dana

Jde o to, že ať už cítíš cokoliv, je to v pořádku. Mnoho dětí už prošlo tím stejným trápením.

Většina z nich se cítila podobně jako ty a většina z nich říká, že se to časem hodně zlepšilo.

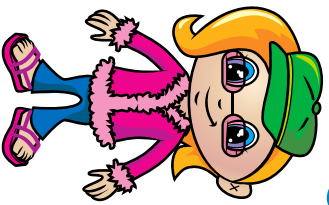

„Zpočátku jsem si přál jedině – aby se věci vrátily zpátky do normálu a rodiče zase k sobě. Ale teď se všechno uklidnilo, oba jsou o hodně spokojenější a já si už zvykl.“ Matěj

„Jen jsem chtěl, aby se můj táta vrátil. Když mi říkal, že to nepůjde, nechtěl jsem se s ním vůbec bavit. Ale i přesto jsem se s ním pořád vídal a říkal mu, jak se cítím a co prožívám. A to skutečně pomohlo, je nám teď spolu dobře.“

**Co můžu udělat pro to,
aby mi bylo lépe?**

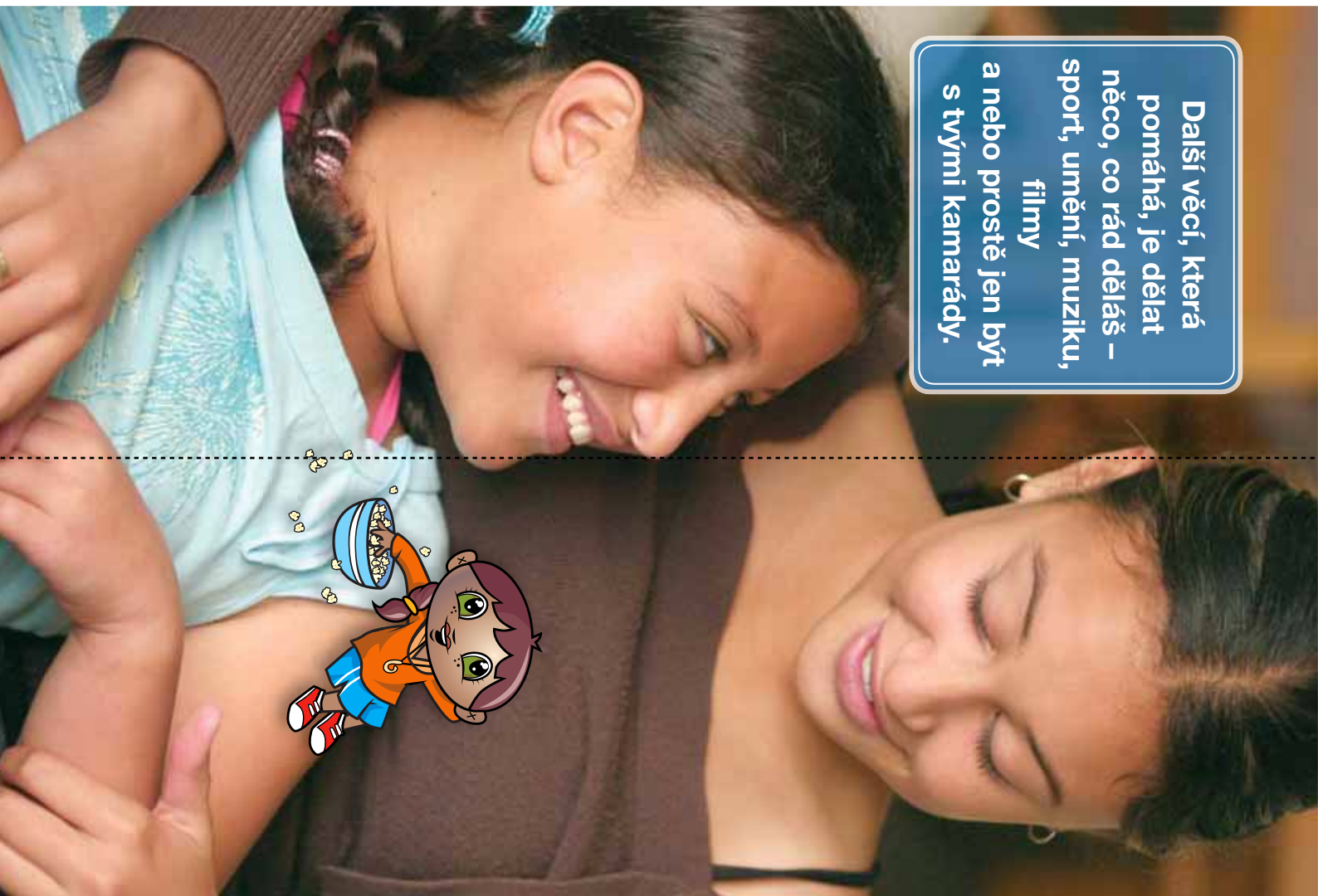

Co ti skutečně pomůže, je mluvit s jinými lidmi o tvých pocitech – třeba s rodiči, bratrem, sestrou, příbuznými nebo s jiným dospělým, kterému důvěřuješ. Může to být třeba učitelka nebo vychovatelka, se kterou se o tom můžeš bavit. Jestli znáš někoho, jehož rodiče se také rozvedli, promluv si s ním.

A skutečně dobrý nápad je promluvit si s lidmi, kteří pomáhají dětem v tvé situaci.
(telefonické linky pro děti):

Lidé, kteří se ti ozvou na těchto číslech, jsou speciálně vyškolení. Poradí ti, co můžeš v této těžké době udělat, aby ti bylo lépe.

**Další věci, která
pomáhá, je dělat
něco, co rád děláš –
sport, umění, muziku,
filmy
a nebo prostě jen být
s tvými kamarády.**

**A co když se moje
pocity nezlepší
a nebo se cítím
hodně špatně?**

Nezkoušej to vyřešit sám! Mluv o tom s někým – pro začátek třeba s rodiči nebo jinými blízkými lidmi. Nebo zavolej na tel:

Ti lidé tam jsou proto, aby ti bezplatně pomohli. Dobře vědí, čím právě procházíš. Zavolej jim – zvlášť když ti připadá těžké mluvit s někým z očí do očí.

**„Dusila jsem to v sobě
mnoho týdnů, ale pak
jsem jednou byla na
prázdninách u tety
a řekla jí to a brečela
jsem. Potom jsem už
o tom mohla mluvit i
s mámou a pak jsem se
cítila pořád líp a líp.“**
Gábina

A close-up photograph of a man with a beard and mustache, wearing a dark blue hoodie, holding a baby. The baby is looking towards the camera with a slight smile. The background is slightly blurred, showing some colorful objects.

**Je důležité vídat se
s oběma tvými rodiči
a s celou svou rodinou.**

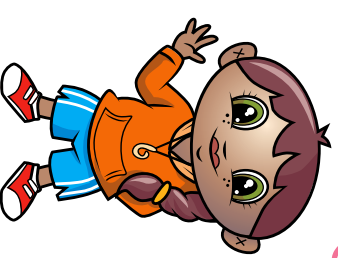
DOSTANOU SE ZASE VĚCI DO NORMÁLU?

Může to chvíli trvat, protože je třeba si zvyknout na hodně novinek – mít na příklad dva domovy nebo trávit část svého času s mámou a jinou část zase s tátou. Šance, že by se tví rodiče zase vrátili k sobě je asi malá. Ale časem přestanou mezi sebou tak bojovat. Jak pobeží čas, tvoji rodiče budou spolu pravděpodobně lépe vycházet.

**Či je to teď práce,
se o mě postarat?**

**Oba tví rodiče
mají povinnost
se o tebe starat!**

BUDU SE I NADÁLE MOCT STÝKAT S LIDMI, NA KTERÝCH MI ZÁLEŽÍ?

Je pro tebe důležité dál udržovat kontakt s oběma rodiči, i s celou rodinou. Stýkej se i nadále se svými kamarády – a řekni jim o tom, co se s tebou teď děje.

**Jestliže se necítíš
bezpečně u jednoho
ze svých rodičů, můžeme
tě před ním ochránit.
Máš právo na to být vždy
v bezpečí.**

S KÝM TEĎ BUDU BYDLET?

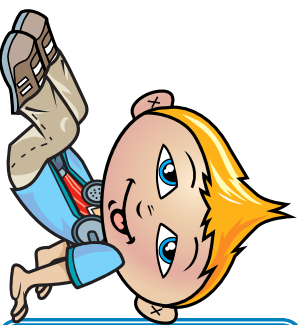
Pravděpodobně budeš se svými rodiči trávit čas v jejich domácnostech. Jestliže někdy přespáváš i u jiných členů rodiny nebo u kamarádů, měla by ti být tato možnost i nadále ponechána.

VYJÁDŘIT SVŮJ NÁZOR

MŮŽU ŘÍCT, S KÝM CHCI BYDLET?

- Jestliže je ti méně než 16 roků, rozhodují o tom, s kým budeš bydlet, rodiče. Ty při tom dostaneš vždy možnost vyjádřit svůj názor.
- Tvoji rodiče se tě pravděpodobně na tvůj názor zeptají.
- Když se nezeptají, řekni jim, co si myslíš.

MUSÍM ŘÍCT, S KÝM CHCI BYDLET?

Ne! Ty máš právo, neříkat nic, když nechceš. Nikdy si nemusíš vybírat. Můžeš to nechat plně na rodičích, aby za tebe rozhodli. Ale i přesto jim můžeš sdělit, jak se cítíš a co je pro tebe důležité.

PROČ BYCH SE MĚL BAVIT S RODIČI O TOM, KDE CHCI BYDLET?

Tví rodiče jsou lidé, kteří se o tebe musejí postarat. Budou se snažit udělat pro tebe to, co si myslí, že je pro tebe nejlepší. Ale někdy nemusejí vědět, co si o tom ty myslíš nebo jak to prožíváš. Nejlepší způsob, jak zajistit, aby se to dozvěděli, je s nimi o tom mluvit.

CO KDYŽ JSOU MOJI RODIČE TAK

ZANEPRÁZDNĚNÍ, ŽE PROSTĚ NEMÁM ŠANCI SE S NIMI O NĚČEM BAVIT?

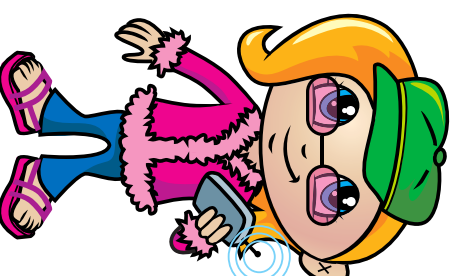
Rodiče mají s rozchodem skutečně velmi mnoho práce. Tvoje pocity jsou pro ně ale důležité. Když je těžké zajistit, aby ti naslouchali, zkus jiné způsoby. Zkus si s nimi promluvit, když jste sami – třeba když sedíte spolu v autě.

Zavolej jim, pošli SMS, nebo jim napiš vzkaz a nech ho na jejich poště. To může být mnohdy snazší než hovor z očí do očí.

CO KDYŽ JE TĚŽKÉ NAJÍT TA SPRÁVNÁ SLOVA?

Můžeš pocítovat strach – ale mluv! Dej jim na vědomí, co cítíš a co si myslíš o tom, co se právě děje.

„Moje máma odešla, ale často si voláme a skoro každý den si posíláme esemesky.“ Laura

VYŘEŠIT NOVÉ USPOŘÁDÁNÍ V RODINĚ

JAKÉ DRUHY USPOŘÁDÁNÍ DOBŘĚ FUNGUJÍ?

Po rozchodu můžete dojít k různým způsobům uspořádání, která budou pro tebe a tvoji rodinu nejlepší. Tady je několik příkladů:

„Trávím s každým z rodičů vždy 10 dnů v kuse.

V každé domácnosti mám půlku svých věcí. Je to složitě postarat se o věci jako domácí úkoly nebo sportovní výstroj, ale mám systém, který funguje.“
Luboš

„I po rozchodu trávím některé prázdniny a svátky s prarodiči a sestřenicemi a dalšími členy rodiny.“

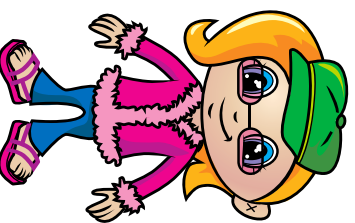
Radmila

„Mít dva domovy je super.“ Radka

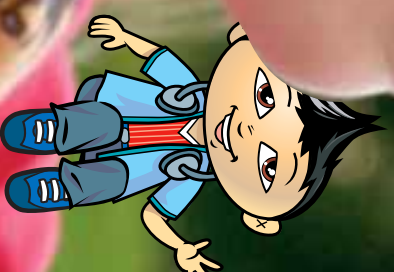

A JAK BUDE VYPADAT ŘEŠENÍ PRO MĚ?

Obvykle vypracují tvoji rodiče takové řešení, o kterém jsou přesvědčení, že je pro tebe nejlepší. A před tím se tě zeptají, jaká je tvoje představa. Když se tě nezeptají, řekni jim, co chceš ty. Jestli se ti ovšem chce.

„Během týdne bydlíme u mámy a s tátou jsme každý druhý víkend a půlku školních prázdnin. Chystáme se tátovi říct, že bychom ho chtěli vidět častěji.“

JAK MOHU JÁ NAPOMOCI TOMU, ABY NOVÁ ÚPRAVA FUNGOVALA?

Požádej své rodiče, aby ti vysvětlili časový plán a poznamenej si ho do kalendáře. Vyznač si „dobu s mámou, dobu s tátou“, a dohody pro prázdniny a pro oslavy narozenin. Takový systém ti pomůže se ve všem správně vyznat. Popros rodiče, aby ti ve svých domácnostech vyhradili místo, kde si budeš nechávat své věci, když tam budeš.

CO KDYŽ SE JEDEN Z RODIČŮ ODSTĚHOVAL HODNĚ DALEKO?

Existují cesty, jak zůstat ve spojení – zeptej se na návštěvy o prázdninách nebo během prodloužených víkendů. Můžeš zůstat ve spojení i přes internet a nebo když budeš psát dopisy.

VYCHÁZET DOBRĚ SE SVÝMI RODIČI

CO KDYŽ SE MI NELÍBÍ, JAK SE RODIČE CHOVÁJÍ V MĚ PŘÍTOMNOSTI?

Je přirozené, že se ti nelíbí, když se rodiče před tebou hádají. Nemusíš u toho být a poslouchat je.

Klidně z místnosti odejdi, když chceš.

Řekni rodičům, že se ti nelíbí, když jsou na sebe zlí.

Když jeden rodič chce, abys druhému předával nějaké zprávy, a tobě se to nelíbí, řekni mu to. Jestli se ti nelíbí, když se tě jeden rodič vptává na druhého, řekni mu to.

Když rodič nedodrží dohodu, kdy má být s tebou, řekni mu, že se cítíš podveden.

CO KDYŽ MÁ MĚ RODIČ TLAČÍ, ABYCH SE POSTAVIL NA JEHO STRANU?

Řekni mu, že nechceš volit mezi svými rodiči a rozhodovat se, kdo z nich má pravdu. Je úplně v pořádku, milovat je oba stejně.

NOVÍ PARTNEŘI

CO KDYŽ MÁ MŮJ RODIČ NOVÉHO PARTNERA?

Nejlepší je, být k němu slušný – a to i tehdy, když se ti moc nelíbí. Dej mu šanci. Koneckonců není fér, dávat mu za něco vinu. Řekni svému rodiči, že s ním chceš trávit více času o samotě, pokud je to to, co bys chtěl.

CO KDYŽ MÁ NOVÝ PARTNER MÉHO RODIČE SÁM DĚTI?

Chvilí bude tvrdit, než si zvykneš na to, že jsou najednou kolem i jiné děti. Asi bude těžší najít si pro sebe klidné místo. Nejlepší je chovat se mile.

Uvědom si, že jste všichni ve stejné situaci (oni mají nejspíš stejné pocity, jako máš i ty). Promluv si se svým rodičem, když se vyskytnou nějaké problémy.

**PAMATUJ SI:
TVOJI RODIČE ZŮSTANOU
NAVŽDY TVÝMI RODIČI
A OBA TĚ BUDOÚ VŽDY MILOVAT!**

„Můj bratr a já jsme byli dlouho nešťastní z toho, jak mámin nový přítel David protěžoval svoje vlastní děti. Nakonec jsme to řešili tátovi – ten to řekl mámě, máma si promluvila s Davidem ... a všechno se báječně vyřešilo.“

Alena

NEW YORK CITY CHILDREN'S SERVICES
DIVIZE OCHRANY DÍTĚTE
KANCELÁŘ QUEENS FIELD/Capitol One Bank Site
90-25 161st Street
Queens, New York 11432

JOHN B MATTINGLY
Komisař

JAN FLORY
Zástupce komisaře

MARIE PHILIPPEAUX
Prozatimní komisař

LORI LEVINE
Komisař pro okres Queens

Obvodnímu soudu Praha 6
Česká republika

26 června 2009

Otec: M. J. Z. (Praha, ČR)
Matka: V. J. Z. (New York)
Předmět - A. Z. (7) (1.5.2002)
Č. Spisu 39P 261/2003

Vyhotovil:

Robert Mc Kenna CPSSI Unit 839-6 ACS/DCP
Kancelář Queens Field Cap One Bank Zone 4 p

Generální konzulát České republiky.
321 East 73rd Street, New York, NY 10021

k rukám Alice Marie Svobodové

Tato zpráva se týká žádosti o provedení šetření v domácnosti manželů B. J. Z. Tato žádost byla zaslána konzulátem České republiky pro potřebu soudu v České republice. Údajně otec, M. J. Z., podal žádost v České republice v souvislosti s jeho synem A. Z. (7).

Otec sdělil, že matka opustila Českou republiku a tím porušila právo styku s jeho synem A. Z.

Pracovníci ACS provedli následující návštěvy a získali zdravotní a školní informace, týkající se předmětného dítěte A. Z. (7).

Dne 28.5.2009 CPS Reina zavolala PS 115 (718) 831-4010.

CPS hovořila s paní Georgelis, poradce pro vzdělání. Paní Georgelis řekla CPS, že A Z nezná. Paní Georgelis požádala CPS, aby počkala u telefonu, že se zeptá učitele. Když se paní Georgelis vrátila k telefonu informovala CPS, že A je na škole přihlášen. Dále sdělila, že A byl na školu zapsán koncem března. Ke dni dotazování ještě neobdržel žádné vysvědčení. A navštěvuje třídu, kde je žákům věnována zvláštní pozornost. Paní Georgelis řekla, že zašle faxem zprávu ATS, IEP a vysvědčení z jeho předchozí školy, pokud ho bude mít. (viz příloha)

Dne 29.5.2009 byla požadována informace od dětského lékaře Dr Marka Wellse. Informace byla zaslána faxem (viz příloha)

Dne 28.5.2009, CPS Reina vykonala návštěvu na udané adrese případu.

Základní demografie

1. Členové domácnosti – biologická matka – paní V. Bl., nevlastní otec – pan L. Bl. a děti, A Z a M. Bl.
2. Číslo sociálního pojištění členů domácnosti – rodina nesdělila čísla svého sociálního pojištění.
3. Zaměstnání a/nebo jiné zdroje příjmů – paní V. Bl. je v domácnosti. Pan L. Bl. má svou vlastní firmu – F. Bl. Inc. Se sídlem 41-07 162nd St., New York 11358 (800) 753-3002 Fax (718) 321-2132. fb.com
4. Roční příjem domácnosti – v loňském roce pan F. Bl. vydělal 444 000 USD.
5. Mateřský jazyk – Mateřský jazyk pana L. Bl. je angličtina. Mateřský jazyk paní B. Bl. je čeština.
6. Statut pobytu: Pan L. Bl. je občanem Spojených států. Paní V. Bl. má zelenou kartu.
7. Zdravotní pojištění, pojišťovna, dětský lékař. Rodina je kryta pojištěním Oxford Freedom Health Insurance.
- Stav imunizace, léky nebo zdravotní pomůcky používané dítětem
- Škola, péče během dne, péče o děti, uvést jména a kontakty A Z navštěvuje PS 115.
- Škola, třída, běžné a zvláštní vzdělávání, docházka, výsledky, IEP zprávy

- Charakteristika/popis dětí – A je kavkazský typ dítěte mužského rodu. Má světle hnědé nepodajné vlasy. M je boubelatá holčička kavkazského typu. Má jasné modré oči a světle hnědé vlasy.

Informace o každém dospělém opatrovníkovi v rodině

1. Popište předchozí zneužití nebo špatné zacházení s dítětem od rodičů/opatrovníků anebo jiné ohrožení nebo ublížení dítěte. Popište zjištění získaná v rodině, popřípadě z jiných zdrojů nebo kontaktů, které mohou naznačovat předchozí chování, které může být pro dítě rizikové. Rodina nemá žádné předchozí záznamy u NYC Children's Services. Rodiče nehovořili o žádném předchozím zneužití nebo špatném zacházení s dětmi.
2. Popište počáteční zjištění o vzájemnou součinnost opatrovníka a dětí, a vzájemné působení dětí mezi sebou. Upozorněte na běžné situace v rodině, které vyvolávají stres, nedávné změny v rodině anebo krizové situace, které v poslední době na rodinu dopadly. CPS pozorovala, že paní V B h i pan L : E a často M : objímají a líbají. Byli také velice pozorní vůči A i. Rodina ji sdělila, že v současné době je pro ně velmi stresující, že paní B i musí letět do České republiky, aby svědčila v trestním řízení týkající se pana Z.
3. Popište běžné pocity opatrovníka v roli rodiče. Co jim přináší radost? Jaké úkoly očekávají? Pan L : B i sdělil CPS, že má velice příjemný pocit jako rodič. Také CPS sdělil, že rád tráví čas s dětmi. Chodí s nimi do parku, s A se dívají spolu na filmy, hraje si s dětmi. A o chování je někdy vyživavý, jindy je frustrovaný a náladový. Chování je podobné k ADHD. Manželé B i však umějí být trpěliví. Oba jsou si vědomi, že A má jazykové potíže a dávají A i čas, aby se vrátil ke svému klidnému chování. Paní B i sdělila CPS, že má ráda roli matky v domácnosti. Ráda chodí s M i na procházky anebo si kreslí s A.
4. Jakou má rodina podporu. Uveďte členy rodiny, přátele, jiné osoby, které jim běžně pomáhají s péčí o jejich děti, anebo by případně pomohli i pomáhat v budoucnosti. Paní B i je matkou v domácnosti. Denně se o děti stará. Pan B i je často doma a matce pomáhá. Pan B i má příbuzné, které jsou pro matku oporou a chodí často na návštěvu i se svými dětmi.. Rodina má též mnoho přátel v okolí.
5. Popište prostředí včetně jeho hodnocení (organizace spaní, ošacení, jídlo). Rodina bydlí ve velkém soukromém domě v residenční čtvrti..Hlavní vchod vede do vstupní haly. Vpravo z haly je jídelna ve které je velký jídelní stůl z mahagonu a 6 židlí. Vlevo se z haly vstoupí do obývacího pokoje, kde jsou dvě hnědé kožené sedací soupravy a přebalovací stolek pro dítě. V obývacím pokoji je také krb.. Vedle obývacího pokoje je další pokoj, ve kterém si A

hraje. Ložnice jsou umístěny ve druhém a třetím podlaží. V domě je 5 ložnic. Ac ložnice je na 2. podlaží – je vybavena velkou (dvojitou) postelí. Ve svém pokoji má také psací stůl a komodu se zásuvkami. CPS zjistila, že má ve svém pokoji dostatečné množství oděvů. Pod postelí jsou také zásuvky. Postýlka Mi je v ložnici rodičů. V domě je také nainstalováno množství detektorů kouře a kyslíčnicku uhelnatého.

6. Popište denní rutinu rodiny v souvislosti s péčí o děti, typické aktivity během dne a činnosti, které rodina dělá společně. Ráno Vě vypraví Ac do školy. Po jeho návratu ze školy domů dá mu něco k jídlu a pak mu pomáhá s domácími úkoly. Na televizi se rodina dívá společně.
7. Sepište krátkou historii současného vztahu rodičů. Uveďte také historii vztahu k otcům ostatních dětí v domácnosti. Paní Vě a pan L jsou manželé od 8. března 2007. Seznámili se na letišti v Praze. Společně mají jedno dítě, Mi. Biologickým otcem Ac a je M. Z. Dle sdělení Vě a Bl v minulosti byla obětí domovního násilí způsobeného panem Z. Paní Bl sdělila CPS, že znala pana Z. a pouze rok, než otěhotněla. Opustila jejich vztah během těhotenství. Pan Bl informoval CPS, že pan Z. jí udeřil pěstí do obličeje.
8. Popište minulé nebo současné zdravotní problémy, duševní nebo tělesné, a vaše první vyhodnocení, jaký vliv toto může mít na schopnost opatrovníka pečovat o dítě. Naznačte, zda rodiče byly jako děti zneužity nebo opuštěny a zda přišli do styku s pracovníky péče o děti. Paní Vě a Bl popřela jakékoliv duševní nebo tělesné zdravotní potíže. Pan L a Bl popřel jakékoliv duševní nebo tělesné zdravotní potíže.
9. Uveďte informace získané od členů rodiny, vlastní nebo vzdálenějších příbuzných, které by třeba jen mohli naznačovat přítomnost domácího násilí. Rodina a pan i paní B odmítli domácí násilí.
10. Popište informace rodičů, nebo širší rodiny, které by mohly naznačovat základy zneužití. Rodina popřela jakékoliv náznaky zneužití.
11. Uveďte účast /oslovení služby péče o dítě v současnosti nebo minulosti, včetně preventivních sociálních programů, návštěvy v domácnosti po škole a jakým způsobem se rodina zapojuje. A navštěvuje neuroložku Dr. Patricii Kreif ve Schneider's Children's Hospital, 410 Lakeville Road – místnost č. 105, New Hyde Park, NY 11040 (516) 465-5255. Jeho psychoterapeut je Dr. Marc D. Rosenberg L.C.S.W.
12. Popište jak subjekt vysvětluje okolnosti, které vedly k obvinění. Zdokumentujte nesrovnalosti v informacích získaných od různých členů rodiny, jejich zdroj, původní i vedlejší okolnosti a vaše vlastní pozorování.

CPS hovořila s matkou, paní V. B. Paní B. sdělila CPS, že se ten den vrátila z České republiky. Vysvětlila, že se musela dostavit k trestnímu soudu ve věci týkající se pana M. Z. Paní B. sdělila CPS, že vandalským způsobem poničil její auto. U soudu musela vypovídat, jakým způsobem bylo její auto poškozeno. Sdělila CPS, že byl uznán vinným ale odvolal se. CPS se dotázala p. B. o jejich vztahu k panu Z. Paní B. uvedla pokud trval jejich vztah pan Z. jí fyzicky napadal a verbálně urážel. Když byla těhotná udeřil ji pěstí do břicha. Paní B. sdělila CPS, že se pana Z. bojí, vzhledem k tomu, jak se k ní v minulosti choval a vyhrožoval jí. Paní B. také sdělila CPS, že existuje mnoho hlášení o domácím násilí z minulosti.

CPS dále hovořila s nevlastním otcem panem L. B. Pan B. jí sdělil, že o A. je dobře postaráno. Sdělil CPS, že paní B. je výbornou matkou. Sdělil, že i on tráví mnoho času s A. Chová se k němu jako by byl jeho vlastní dítě. Pan B. sdělil CPS, že bylo pro něho překvapením, že pan Z. žádá o svěřeni do péče. Pan L. vysvětlil, že A. má svůj vlastní mobilní telefon, a že pan Z. mu nikdy nevolá. Pan B. nabídl, že zaplatí panu Z. cestu, aby mohl navštívit A. Dále pan B. sdělil CPS, že podle jeho názoru je pan Z. V. posedlý. V minulosti pan Z. neustále volal do bytu. Dále potvrdil, že V. podala na pana Z. i osm hlášení policii. Hlášení byla podána v České republice. Pan B. také sdělil v minulosti, když A. navštěvoval otce, jeho otec se k V. choval surově, když ho musel vrátit. Pan Z. řekl A. že jeho matku zabije. CPS se zeptala pana B., zda si myslí, že by se měl A. s otcem stýkat. Pan B. řekl, že se domnívá, že by se mělo jednat pouze o styk s dozorem. Pan B. sdělil CPS, že se setkal s panem Z. n pouze dvakrát. Při jedné z těchto příležitosti, otec M. vytáhl A. z dětské sedačky. Pan Z. poskytl CPS telefonní číslo uklízečky. Jmenuje se H. 917-640-4104. Pan Z. řekl, že H. ho zná déle než 20 let a zná jeho rodinu. Její dcera čas od času mu hlídá děti.

Informace o každém dítěti v domácnosti

1. Popište denní program dítěte. Jak probíhá den? Jaký druh aktivit nebo interakce probíhá mezi dítětem a rodiči/opatrovníky? Jaká je vzájemná součinnost mezi nevlastním bratrem a sestrou? Ráno jde A. do školy. Po návratu ze školy dostane od matky svačinu. Matka mu pomáhá s domácími úkoly. A. má svůj pokoj na hraní ve kterém má malířský stojan. A. rád kreslí. CPS si všimla A. kreseb umístěných po domě. CPS také pozorovala A., jak myje M. lahvičku. Hrál si s vodou. Paní V. B. se stará o M. během dne. Chodí s ní na procházky. Během dne jí krmí a také ji koupe.
2. Popište cítění dítěte vůči rodině a okolnímu prostředí. Jak dlouho bydlí v tomto okolí, jak dlouho chodí do současné školy? Zdokumentujte informace o rodině jeho kamarádů, o sousedech a jiných osob, které jsou pro dítě důležité. A. řekl CPS, že se mu líbí bydlení v tomto prostředí. A. navštěvuje PS 115 asi 3 měsíce.

3. Popište vyhodnocení dítěte jak vychází s rodiči, opatrovníky, nevlastním sourozencem. Poznamenejte jakékoliv nesrovnalosti mezi líčením dítěte a jak vypovídají jiní členové rodiny, vlastní i vzdálenější a vaše vlastní pozorování, jak se dítě chová ke členům rodiny. CPS si všimla, že A si neustále běhá ke svým rodičům. Když CPS přišla do domu A si kreslil s matkou.
4. Vyhodnoťte ochotu dítěte rozdělit se o informace s vámi. Bylo dítě v pohodě, když s vámi hovořilo o rodině. Byl ochotný nebo ostýchavý? A byl ochoten podělit se o informace s CPS, avšak snadno se rozptýlil. Zdál se ochotný. M je miminko. Vzhledem k jejímu věku nemohla s ní CPS hovořit. Zdálo se, že dítě se vyvíjí normálně v souladu s jeho věkem.
5. Popište co dítě očekává, že se stane, když zlobí, nebo provede něco s čím rodiče nesouhlasí. Jak často se to stává? Jak je dítě disciplinované? A informoval CPS, když se chová špatně, matka mu domlouvá. Řekl, že L s ním také hovoří, když provede něco špatného.
6. Popište postoj dítěte ke škole, co si myslí. Z čeho má radost? Co považuje za výzvu? Zdokumentujte zvláštní pozornost, která je dítěti věnována ve škole, odůvodnění a jak dlouho trvá. Poznamenejte významné vztahy s učiteli, poradci. A řekl CPS, že se mu v nové škole líbí. Také řekl CPS, že si rád hraje. A navštěvuje třídu 12:1:1. M nemá ještě školní věk.
7. Popište zda v současné době nebo někdy v minulosti bylo shledáno, že dítě potřebuje mentální péči nebo poradenství. Uveďte jméno a informaci o kontaktu na současné nebo předchozí poskytovatele. A kontroluje jeho neurolog Dr Patricia Kreif ve Schneider's Children's Hospital, 410 Lakeville Road, pokoj 105, New Hyde Park, NY 11049 (516) 465-5255. Jeho psychoterapeut je Dr Marc Rosenberg L.C.S.W. Dítě je lékaři sledováno v souvislosti s Schizencephaly (viz příloha)
8. Popište jakékoliv opoždění růstu nebo jinou vadu, která může mít dopad na fungování dítěte a rodiny. Michelle nemá žádné opoždění růstu ani jiné vady. A trpí záchvaty způsobené Schizencephaly.
9. Zdokumentujte jak dítě popsalo okolnosti, které vedly k vypracování zprávy SCR. Zapište jakékoliv nesrovnalosti mezi vyličením dítěte a popisem obdrženého od rodičů a jiných příbuzných. Pan M Z požádal soud o poručnictví svého syna A 7. A řekl CPS, že naposledy viděl svého otce včera..(CPS chce uvést do záznamu, že A vyjádření není přesné. A byl ve Spojených státech a jeho otec byl v České republice). A prohlásil, že má rád svou mámu a L. A informoval CPS, když provede něco špatného jeho matka mu domlouvá. A potvrdil, že dobře

vychází s L [REDACTED], nevlastním otcem. A [REDACTED] dále sdělil, že se spolu dívají na filmy.

10. Popište jakékoliv fyzické poranění dítěte, запиšte velikost, tvar, umístění poranění a uveďte zda byly pořízeny fotografie. Žádné fyzické poranění nebylo na dětech zpozorováno.
11. Popište jakékoliv okamžité lékařské ošetření vyžádané pro dítě a zjištění lékaře jaká byla příčina poranění. Žádné okamžité lékařské ošetření nebylo od lékaře požadováno.

Dne 19.6.09 CPSSI Mc Kenna provedl kontrolní šetření a navštívil rodinu.. CPSSI se setkal s matkou, nevlastním otcem, předmětným dítětem A [REDACTED] Z [REDACTED] a 6ti měsíční M [REDACTED] s kočkou Oreo, rodinným mazlíčkem.

Paní B [REDACTED] řekla, že byla obětí domácího násilí když žila v České republice s otcem A [REDACTED]. Sdělila, že se nikdy s panem Z [REDACTED] nevzali a že se k ní choval násilnický. Matka hovořila o případech, kdy otec pan Z [REDACTED], jí bil a jednou měla na oku monokl (modřinu). Říkala, že nyní žádá, aby mu byl A [REDACTED] dán do opatrovnáctví. Sdělila, že otce lze diagnostikovat jako schizofrenika nebo patologického (chorobného). Řekla, že musela pana Z [REDACTED] opustit, aby chránila sebe a A [REDACTED]. Dále řekla, že zákony týkající se domácího násilí v České republice jsou zastaralé a umožňují manželům, aby zmlátili své ženy až na práh smrti, než úřady (policie) zakročí. 7

Matka řekla, že poznala pana B [REDACTED] v říjnu 2006, nastěhovala se k němu v březnu 2007 a že se vzali v březnu 2008. Manželský pár má šesti měsíční holčičku M [REDACTED]. Rodina bydlí v residenční části Little Neck severně od Northern Blvd. Bydlí ve velkém domě, který má čtyři ložnice a dvě koupelny. Pan B [REDACTED] má 17-ti letého syna z předchozího manželsví, který s nimi tráví víkendy. Okolní domy obývají lidé z vyšší střední vrstvy. Před domem je velká zahrada, dům má dvě postranní verandy ve dvou podlažích a zadní dvůr/zahradu.

Matka V [REDACTED] má obavy z možné návštěvy v New Yorku. Matka sdělila, že pozvala otce, pana Z [REDACTED], aby přijel do New Yorku v létě na dovolenou. Mohl by tak strávit nějaký čas a A [REDACTED] (7). Otec, pan Z [REDACTED] by se asi pokusil s ní projednat některé detaily. Manželé B [REDACTED] sdělili, že nabídli zaplatit zpáteční letenku a ubytovat otce v hotelu v blízkém Douglastonu. Otec toto odmítl a požadoval částku USD 350,- denně na útraty – tato částka je nyní snížena na USD 200,- na den. Manželům B [REDACTED] se nelíbí požadavky pana Z [REDACTED]. B [REDACTED] se domnívají, že by pan-Z [REDACTED] měl být ochoten udělat cokoliv za možnost vidět svého syna, tak jak by byli ochotní oni, kdyby byli na jeho místě.

B [REDACTED] stále zvažují, zda mají otci dovolit přijít k nim domu navštívit A [REDACTED]. B [REDACTED] si NEPŘEJÍ jakýkoliv kontakt mezi otcem panem Z [REDACTED] a matkou V [REDACTED]. B [REDACTED] si přeji, aby na průběh návštěvy dohlížel pan B [REDACTED], nebo jiná zodpovědná

dospělá osoba, neboť mají strach, aby se otec nepokusil uprchnout s dítětem do České republiky.

CPSSI prodiskutoval s nimi tuto situaci a naléhal, aby podali žádost o nařízení ochrany a aby otec měl pouze možnost styku s dozorem. (~~B. [redacted]~~ byly zaslány informace o DV a OOP, ke zvážení).

~~B. [redacted]~~ dále sdělili, že otec pan Z ~~[redacted]~~ má možnost častého kontaktu s A ~~[redacted]~~ prostřednictvím telefonu a videa. Rodina má počítač s kamerou a často kontaktují otce pomocí SKYPE, aby otec měl možnost vizuálního a audio kontaktu se synem, v podstatě kdykoli si to přeje. Matka V ~~[redacted]~~ řekla, že otec M ~~[redacted]~~ je „posedlý“ její osobou. Vyhýbá se záběru kamery, aby pana Z ~~[redacted]~~ nepodněcovala.

2X
li' [redacted]
13.6.2000

CPSSI se setkal s A ~~[redacted]~~ (7) na otevřené verandě v druhém patře, kde měl svůj stanový domov. Dítě si hrálo Leap Frog. (naučná elektronická hra). A ~~[redacted]~~ měří asi 3 stopy (cca 90 cm) a má krátké hnědo-blond vlasy. A ~~[redacted]~~ je horlivý hráč baseballu a lyžař. Má menší deformaci levé přední strany mozku, jakousi rýhu na mozku. A ~~[redacted]~~ byl diagnostikován, že má epilepsii a navštěvuje terapeuta a lékaře v Long Island Jewish Hosital. Jeho příští návštěva bude 15.července.

Lékař řekl, že nevzniknou žádné trvalé následky nebo problémy jak bude A ~~[redacted]~~ stárnout.. Rodiče vyzorovali, že A ~~[redacted]~~ často při řeči zpomalí, aby měl čas myslet. Rodiče se domnívají, že tyto zdravotní potíže se nejvíce projevují když A ~~[redacted]~~ mluví česky nebo anglicky, upozorovali takovéto zaváhání spíše při řeči než při myšlení.

A ~~[redacted]~~ v minulosti chodil do farní římsko katolické školy Sv Anastazie byl však převeden do PS 115, kde poskytují také služby. Dítě jezdí autobusem z Little Neck do Bellerose school. A ~~[redacted]~~ se těšil na nedělní zápas baseballu na Den otců.

Dítě bylo plaché, ale s pracovníkem krátce pohovořilo o svém stanu a hračkách. A ~~[redacted]~~ byl schopen napsat své telefonní číslo z paměti a bez chyby. Nevlastní otec sdělil, že nyní pracuji na tom, aby se A ~~[redacted]~~ naučil svou adresu. Bylo pozorováno, že dítě je bez jakéhokoli poranění a nebálo se ani jednoho rodiče. Dítě má smysl pro humor a je zdvořilé. A ~~[redacted]~~ seděl s matkou a nevlastním otcem. Nezdálo se, že by se některého rodiče bál. Vtípkoval a správně reagoval na oba rodiče. A ~~[redacted]~~ odpovídal na otázky a vypadal šťastně.

CPSSI pozoroval M ~~[redacted]~~ (6 měsíců), byla bystrá, neměla žádné zranění. M ~~[redacted]~~ se zpočátku snažila vykroutit, pak se však uklidnila se svou lahvičkou. Dítě držela matka i otec, M ~~[redacted]~~ držela hlavu vzpřímeně a byla schopná navázat kontakt očima. Dítě reagovalo na hlas CPSSI a reagovala na něj. Dítě bylo krmeno, avšak nechtěla příliš mnoho a zdála se ospalá.

CPSSI byl proveden celým domem B ~~[redacted]~~, který vypadal více než adekvátní pro děti. CPSSI doplní hlášení, které bude odesláno do kanceláře v New Yorku.

Zjištění

CPS poznamenává, že o předmětné dítě: A [REDACTED] Z [REDACTED] (7) je dobře postaráno jak jeho matkou V [REDACTED] B [REDACTED] a jeho nevlastním otcem, I [REDACTED] B [REDACTED]. Matka se stará o všechny lékařské a výchovné potřeby dítěte. Dítě, A [REDACTED] je pod kontrolou lékaře profesionála, který dbá na všechny jeho specifické potřeby.

Matka V [REDACTED] podnikla kroky, aby zajistila jeho otcí M [REDACTED] kontakt se synem prostřednictvím SKYPE, video a audio kontakt přes počítač.

Matka V [REDACTED] prohlásila, že musela opustit otce M [REDACTED] vzhledem k několika případům domácího násilí. Dále matka (V [REDACTED]) prohlásila, že nikdy nebyla sezdána s otcem A [REDACTED] M [REDACTED].

Manželé B [REDACTED] souhlasí aby otec přijel na návštěvu za synem do Spojených států a hovořili s otcem M [REDACTED] o koupi letenky a rezervaci pokoje v hotelu. Rodina toto otcí M [REDACTED] nabídla kdyby přijel na dovolenou do Spojených států a navštívil by A [REDACTED].

Nieméně bojí se, aby otec M [REDACTED] nepřišel do kontaktu s matkou V [REDACTED] vzhledem k případům domácího násilí v minulosti. Dále se rodina obává, že by se otec M [REDACTED] mohl pokusit opustit Spojené státy s předmětným dítětem A [REDACTED] (7). B [REDACTED] si přeji, aby nad osobním setkáním mezi otcem M [REDACTED] a dítětem A [REDACTED] dohlížela další zodpovědná dospělá osoba.

APS doufá, že tyto informace napomohou soudu vyřknout kvalifikované rozhodnutí v této záležitosti.

S pozdravem

Robert Mc Kenna, CPSSI, Queens FO, 839

Tanzania Stone, CPSSI 839 Queens FO, 839

**SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY**

9. FUNKČNÍ OBDOBÍ

VÝBOR PRO VZDĚLÁVÁNÍ, VĚDU, KULTURU, LIDSKÁ PRÁVA A PETICE

117. USNESENÍ

z 12. schůze, konané dne 21. srpna 2013

**k petici č. 7/13 – „Za rodičovskou rovnoprávnost“
a petici č. 5/13 – „Závěry a podněty 18. semináře DCI o plnění
Úmluvy o právech dítěte v ČR“**

Výbor po úvodním slovu předsedy výboru senátora Marcela Chládky, informaci senátorky Evy Sykové, místopředsedkyně výboru, k peticím č. 7/13 a č. 5/13, které byly předmětem Veřejného slyšení výboru dne 20. května 2013, a po rozpravě

I. bere na vědomí

petici č. 7/13 – „Za rodičovskou rovnoprávnost“ a petici č. 5/13 – „Závěry a podněty 18. semináře DCI o plnění Úmluvy o právech dítěte v ČR“;

II. konstatuje

- důvodnost **petice č. 7/13 – „Za rodičovskou rovnoprávnost“ a petice č. 5/13 – „Závěry a podněty 18. semináře DCI o plnění Úmluvy o právech dítěte v ČR“**,
- potřebu přehodnocení platné úpravy výchovy nezletilých dětí po rozvodu a zajištění spravedlivého postavení všech zúčastněných stran s důrazem na čl. 7, čl. 10, čl. 11, čl. 18, čl. 19 a čl. 27 Úmluvy o právech dítěte (sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb.), a to zejména
 - o právo dítěte odděleného od jednoho či obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči, není-li to v rozporu s jeho zájmem,
 - o povinnost státu, který je smluvní stranou úmluvy vynaložit *„veškeré úsilí k tomu, aby byla uznána zásada, že oba rodiče mají společnou odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte“*,
 - o povinnost rodičů zajistit v rámci jejich schopností a finančních možností životní podmínky nezbytné pro rozvoj dítěte a povinnost státu, který je smluvní stranou úmluvy, činit *„potřebná opatření pro poskytování pomoci rodičům“* k uskutečňování práva dítěte *„na životní úroveň nezbytnou pro jeho tělesný, duševní, duchovní, mravní a sociální rozvoj“*;
- potřebu bližší analýzy ekonomických a sociálních dopadů platné úpravy sankcí pro rodiče, který se dopustil trestného činu zanedbání povinné výživy, jejichž uplatnění může vést k paradoxní situaci, kdy vzniká větší újma, než je nezbytné k dosažení účelu sankce, a neohospodárně se nakládá s veřejnými prostředky tím, že
 - o soud povinné straně ukládá sankci *de facto* znemožňující povinné straně dostat zákonem stanoveným závazkům, tj. zejména nepodmíněný trest odnětí svobody,
 - o stát hradí náklady spojené s výkonem nepodmíněného trestu odnětí svobody uloženého povinné straně;
- potřebu přehodnocení platné úpravy určování výživného, aby se vyloučily případy, kdy
 - o povinné straně je stanovena vyživovací povinnost neodpovídající jejím skutečným majetkovým poměrům a možnostem tyto poměry zlepšit,

- výživné se určuje pouze pro jednu z povinných stran, zpravidla rodiče, který s dítětem nežije ve společné domácnosti, a nezkoumá se ani to, do jaké míry plní svou vyživovací povinnost druhá z povinných stran, ani to, zda výživné slouží k naplňování potřeb dítěte;

III. ž á d á

- příslušné státní orgány, především Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí a orgány justiční, aby v rámci svých kompetencí
 - důsledněji uplatňovaly Úmluvu o právech dítěte (sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb.), Evropskou úmluvu o výkonu práv dětí (54/2001 Sb. m. s.), Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000, a další předpisy mezinárodního práva a práva EU upravující práva dítěte a práva rodičů, zejména pokud jde o právo dítěte znát své rodiče a užívat jejich péče a právo rodičů pečovat o dítě a být s dítětem ve styku,
 - zvýšily informovanost a odbornou způsobilost opatrovnických soudců, soudních znalců a pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí a přijaly opatření nezbytná k posílení osobní odpovědnosti soudců,
 - využily zkušeností ze sousedních zemí ke zlepšení české soudní praxe v oblasti opatrovnictví (např. tzv. „Cochemského modelu“, který je založen na vzájemné spolupráci zúčastněných stran směřující k omezení konfliktu a včasnému dosažení dohody),
 - stanovily povinnost soudu nařít rodičům setkání s mediátorem, pokud se neshodnou na úpravě péče o nezletilé dítě, a současně povinnost rodičů uhradit náklady mediace v případě, že neuzavřou mediační dohodu,
 - jednoznačně upravily metodiku určování výše výživného (včetně jeho spodní a horní hranice) a stanovily povinnost soudu se touto metodikou řídit a případné odchýlení řádně odůvodnit (podobně jako v Německu, kde je za účelem sjednocení judikatury ve věci určování přiměřeného výživného vydávána např. tzv. „Düsseldorfská tabulka“),
 - sankce za zanedbání povinné výživy upravily a uplatňovaly tak, aby to nepůsobilo újmu vyšší, než je nezbytné nutné k dosažení jejich účelu, a nevedlo k ne hospodárnému nakládání s veřejnými prostředky,
 - zajistily, aby o poměrech, péči a podílu obou rodičů na výchově bylo rozhodováno ve lhůtě přiměřené zájmu dítěte, nejpozději do 3 měsíců od podání návrhu, aby přitom nebylo opomíjeno procesní právo dítěte na informace a slyšení jeho názoru a aby dítěti byla dána možnost realizovat jeho práva samostatně, je-li to v jeho zájmu,
 - podporovaly rovné zastoupení organizací prosazujících práva dětí a práva rodičů v poradních orgánech a umožnily jim zapojit se do připomínkových řízení, která probíhají v rámci přípravy nových právních předpisů;

IV. p o v ě ř u j e

- místopředsedkyni výboru, senátorku Evu Sykovou, aby s obsahem tohoto usnesení seznámila dotčené orgány a zástupce petentů,
- Podvýbor pro lidská práva a rovné příležitosti, aby se ve spolupráci s petenty zabýval přípravou legislativních změn ve smyslu výše uvedených doporučení.

PhDr. Marcel Chládek, MBA v. r.
předseda výboru

prof. MUDr. Eva Syková, DrSc., FCMA v. r.
zpravodajka výboru

PaedDr. Václav Homolka v. r.
ověřovatel výboru